

A Szuha-völgy (HUAN20005) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Jósvafő
2014

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
Ügyfél

BioAqua Pro Kft.
Zöld Akció Egyesület
Partner

Szakmai koordinátor

dr. Boldogh Sándor
dr. Juhász Péter
Farkas Tünde

Vezető szakértők
dr. Kiss Béla
Krajnyák Cecília

Közreműködő szakértők
Barati Sándor, Barati Balázs
dr. Boldogh Sándor
Demeter Zoltán
Deli Tamás
Farkas Emese, Farkas Roland, Farkas Tünde
dr. Gulyás Gergely
Huber Attila
Hudák Katalin
dr. Juhász Péter
Kiss József
Mizsei Edvárd
Málnás Kristóf
dr. Müller Zoltán
Spéder Ferenc
dr. Sum Szabolcs
dr. Szmorad Ferenc
Tóth Viktor
Virók Viktor
Visnyovszky Tamás
Zsolyomi Tamás

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalom

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	5
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név.....	6
1.2. Azonosító kód.....	6
1.3. Kiterjedés.....	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	6
1.4.1. Jelölő élőhelyek (*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely).....	6
1.4.2. Jelölő fajok (*kiemelt jelentőségű jelölő faj).....	6
1.5. Érintett települések.....	7
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	8
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv.....	8
1.7.2. Településrendezési eszközök (Országos rendezési tervkataszter szerint).....	8
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	9
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek.....	10
1.7.5. Halgazdálkodási tervek.....	10
1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv.....	11
2. Veszélyeztető tényezők.....	12
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	20
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	20
3.2. Kezelési javaslatok.....	20
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	20
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	50
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	51
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	51
3.2.5. Mellékletek.....	54
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	57
3.3.1. Agrártámogatások.....	57
3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer.....	57
3.3.1.1. Javasolt agrártámogatási rendszer.....	59
3.3.2. Pályázatok.....	59
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	60
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	60
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	62
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	65
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	67
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése.....	68
1.1. Környezeti adottságok.....	68
1.1.1. Éghajlati adottságok.....	68
1.1.2. Vízrajzi adottságok.....	68
1.1.3. Talajtani adottságok.....	69
1.2. Természeti adottságok.....	69
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek.....	72
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok.....	83
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok.....	83
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok.....	111
1.3. Területhasználat.....	114
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás.....	114
1.3.2. Tulajdoni viszonyok.....	114

1.3.3. Területhasználat és kezelés.....	114
1.3.3.1. Mezőgazdálkodás.....	114
1.3.3.2. Erdőgazdálkodás.....	116
1.3.3.3. Vadgazdálkodás, halászat, horgászat.....	121
1.3.3.4. Vízgazdálkodás.....	125
1.3.3.5. Turizmus.....	126
1.3.3.6. Ipar.....	127
1.3.3.7. Infrastruktúra.....	127
2. Felhasznált irodalom.....	129
3. Térképek.....	132

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1. Név

Tervezési terület neve:	(HUA20005) Szuha-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjt)
-------------------------	---

2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUA20005
--------------------------------	----------

3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	1039,08 ha
--------------------------------	------------

4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

4.1. Jelölő élőhelyek (*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely)

- 91E0* - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91G0* - Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*
- 6430 - Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 7140 - Tőzegmohás lápok és ingólápok
- 7230 - Mészkedvelő üde láp- és sásrétek
- 91M0 - Pannon cseres-tölgyesek

4.2. Jelölő fajok (*kiemelt jelentőségű jelölő faj)

- díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
- tompa folyamkagyló (*Unio crassus*)
- magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*)
- díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
- harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

- Petényi-márna (*Barbus meridionalis*)
- vágó csík (*Cobitis taenia*)
- homoki küllő (*Gobio kessleri*)
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
- nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
- hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)
- csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)
- csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria**)

5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett megye	Érintett terület (ha)
Alsószuha	Borsod-Abaúj-Zemplén	141,97
Dövény	Borsod-Abaúj-Zemplén	65,75
Felsőkelecsény	Borsod-Abaúj-Zemplén	45,44
Felsőnyárad	Borsod-Abaúj-Zemplén	15,63
Gömörszőlős	Borsod-Abaúj-Zemplén	53,10
Izsófalva	Borsod-Abaúj-Zemplén	19,65
Jákfalva	Borsod-Abaúj-Zemplén	40,45
Kelemér	Borsod-Abaúj-Zemplén	285,40
Kurtyán	Borsod-Abaúj-Zemplén	50,76
Múcsony	Borsod-Abaúj-Zemplén	9,45
Ragály	Borsod-Abaúj-Zemplén	88,69
Szuhafő	Borsod-Abaúj-Zemplén	108,36
Trizs	Borsod-Abaúj-Zemplén	4,08
Zádorfalva	Borsod-Abaúj-Zemplén	80,44
Zubogy	Borsod-Abaúj-Zemplén	29,83
Összesen:		1039,00

6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Ex lege védett láp		Szuha-völgy	22,29	I-132-1/2004
Ex lege védett láp		Korlát-patak völgye	56,37	I-129-131-1/2004
Ex lege védett láp		Bors-völgy	9,57	Csak földhivatali bejegyzés.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Ex lege védett láp		Mocsolya-völgy	7,13	Csak földhivatali bejegyzés.
Ex lege védett láp		Csató-völgy	7,27	Csak földhivatali bejegyzés.
Ex lege védett láp		Pozsok-völgy	10,27	Csak földhivatali bejegyzés.
Ex lege védett láp		Alsószuhai Alsó-rét	11,45	Csak földhivatali bejegyzés.
Ex lege védett láp		Dövényi Felső-rét	37,67	Csak földhivatali bejegyzés.
Ex lege védett láp		Dövényi Alsó-rét	21,55	Csak földhivatali bejegyzés.
Ex lege védett láp		Meskó-rét	32,45	I-749-1/2004
Természetvédelmi Terület		Keleméri Mohos-tavak TT	56	274/1951 OTT határozat, deregulálva 57/2007. (X.18) KvVM rendelettel
Különleges madárvédelmi terület	HUAN 10001	Aggteleki-karszt	50	14/2010 KvVM rendelet
Különleges madárvédelmi terület	HUAN 10002	Putnoki-dombság	56	14/2010 KvVM rendelet
Országos ökológiai hálózat		Országos ökológiai hálózat övezet	A tárgyi Natura 2000 terület teljes egészében az Országos Ökológiai Hálózat övezet része. A legnagyobb része puffer terület és ökológiai folyosó, kisebb része magterületbe sorolt.	2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről

7. Tervezési és egyéb előírások

7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Természetvédelmi kezelési terve a 128/2011 (XII.21.) VM rendelet szerint Keleméri Mohos-tavak TT-nek van a területen.

7.2. Településrendezési eszközök (Országos rendezési tervkataszter szerint)

Település	Típus	Határozat száma
Alsószuha	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	7/2004 (II.05) határozat 3/2004(II.05) rendelet
Dövény	-	nincs adat a kataszterben

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Település	Típus	Határozat száma
Felsőkelecsény	-	nincs adat a kataszterben
Felsőnyárad	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	89/2003 (X.14.) határozat 9/2004 (VI.30.) rendelet
Gömörszőlős	Településszerkezeti terv és Településfejlesztési koncepció Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	4/2003 (II.13) határozat 11/2003. (XII.10.) rendelet
Izsófalva	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	78/2002. (X.17.) határozat 15/2002. (X.17.) rendelet és módosításai
Jákfalva	-	nincs adat a kataszterben
Kelemér	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	16/2003 (XII.14.) határozat 15/2003. (XII.29.) rendelet
Kurtyán	-	nincs adat a kataszterben
Mucsony	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	220/2011 (XI.24.) határozat 24/2003(XI.13)rendelet és módosításai
Ragály	-	nincs adat a kataszterben
Szuhafő	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	56/2001 (XI.26.) határozat 16/2001 (XI.27) rendelet
Trizs	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	21/2002. (VIII.27.) határozat 6/2002. (VIII.28.) rendelet
Zádorfalva	-	nincs adat a kataszterben
Zubogy	Településszerkezeti terv Helyi építési szabályzat Szabályozási terv	42/2005. (VI. 16.) határozat 6/2005. (VI. 17.) rendelet

7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A korábbi körzeti erdőterveket még az időközben hatályát veszített 1996. évi LIV. tv. („régí erdőtörvény”) alapján készítették el. A természetmegőrzési területet érintő körzeti erdőterveket (a körzetek kódját és megnevezését, a 2013. évi erdőterület-adatokat és a korábbi erdőtervezés évét) az alábbi táblázat foglalja össze:

Erdőtervezési körzet kódja	Erdőtervezési körzet megnevezése	Aktuális erdőterület (ha)	Erdőtervezés éve
560	Északerdő Zrt. Sajóvölgyi Erdészeti Igazgatóság (Putnok)	56,32	2000
511	Sajóvölgyi Erdőtervezési Körzet	57,03	2001
Összesen:		113,35	---

A 2009. évi XXXVII. tv. („új erdőtörvény”, Evt.) által életbe léptetett új erdőtervezési rendszer szerint a természetmegőrzési terület erdőtervezési körzetek szerinti beosztása megváltozott. Az új körzetek nevét, az érintett településeket, a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

2013. évi erdőterület-adatokat és a következő (vagy folyamatban levő) erdőtervezés évét az alábbi táblázat foglalja össze:

Erdőtervezési körzet neve	Érintett települések (teljes körű felsorolás)	Aktuális erdőterület (ha)	Következő erdőtervezés éve
Gömöri Erdőtervezési Körzet	Alsószuha, Dövény, Gömörszőlős, Jákfalva, Kelemér, Ragály, Szuhafő, Zádorfalva	113,35	2012
Jósvafői Erdőtervezési Körzet	Trizs, Zubogy	0,00	2013
Szendrői Erdőtervezési Körzet	Felsőkelecsény, Felsőnyárad, Izsófalva, Kurityán, Múcsony,	0,00	2019
Összesen:		113,35	---

Erdészeti üzemtervek:

- Gömöri Erdőtervezési Körzet 85/2012 (VIII.6) VM rendelet 3. melléklet
- Jósvalói Erdőtervezési Körzet 60/2013 (VII.19) VM rendelet 6. melléklet
- Szendrői 523-as erdészeti tervezési körzet 2. erdőterve 2008. január 1.- 2017. december 31. Törzskönyvi szám: 4/2008.

Az erdőgazdálkodók részére kiadott erdőgazdálkodási üzemtervek (a 2009. évi XXXVII. tv. életbe lépése után: erdőtervek) elvi szintű érvényessége a korábbi erdőtervezés évét követő évtől számított 10 esztendő (pl. az Északerdő Zrt. Sajóvölgyi Erdészeti Igazgatóság esetében 2001-2010), de az új erdőtervek az érvényesség lejártától függetlenül már az új ütemezés szerint készülnek (ha az üzemterv lejárt, az új erdőterv pedig nem készült el, akkor a gazdálkodó erdőterv-megállapítás révén biztosíthatja folyamatos gazdálkodói tevékenységét). A Gömöri Körzet 2012. évi körzeti erdőtervezése 2013-ban lezárult, a Jósvalói Körzet 2013. évi körzeti erdőtervezése lezárult. Az üzemtervvel, illetve erdőterv-határozattal rendelkező erdőgazdálkodók jegyzéke jelenleg az alábbiak szerint alakul:

Kód	Erdőgazdálkodó	Üzemterv / Határozat	Üzemterv / Határozat száma
561	Sajóvölgyi Erdészeti Igazgatóság, Putnok	erdőterv határozat	IV-G/3730-3/2013
9003057	Önkormányzat, Szuhafő	erdőterv határozat	IV-G/2668-1/2013
9003145	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósvaló	erdőterv határozat	IV-G/2669-1/2013
9098182	Kiszely Erzsébet	erdőterv határozat	IV-G/2843-1/2013

7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- II/2. Mátra-Bükk-Csereháti Nagyvadas Vadgazdálkodási Körzet, Körzeti vadgazdálkodási terve Jóváhagyta: Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter
- Gömöri Vad Vt. üzemterve Érvényessége: 2013. március 1. - 2014. február 28. Jóváhagyta: B.- A. - Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Putnoki Kossuth Vt. üzemterve Érvényessége: 2013. március 1. - 2014. február 28. Jóváhagyta: B.- A. - Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Alsó-Gömöri Nagyvadas Vt. üzemterve Érvényessége: 2013. március 1. - 2014. február 28. Jóváhagyta: B.- A. - Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- 651810 FTVK üzemterve Érvényessége: 2013. március 1. - 2014. február 28. Jóváhagyta: B.- A. - Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Galgóc Vt. üzemterve Érvényessége: 2013. március 1. - 2014. február 28. Jóváhagyta: B.- A. - Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

- Sajókazai Sólyom Vt. üzemterve Érvényessége: 2013. március 1. - 2014. február 28. Jóváhagyta: B.- A. - Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- 654210 FTVK üzemterve Érvényessége: 2013. március 1. - 2014. február 28. Jóváhagyta: B.- A. - Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága

7.5. Halgazdálkodási tervek

- A Szuha-patakon a Halászati hasznosító 2015. december 31-ig az Észak-magyarországi Horgász Egyesület. Halgazdálkodási terv: 2006. 01.01-2010.12.31 336-1171-35/2006.

7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- 2-6. Sajtó a Bódvával Vízyűjtő-gazdálkodási terv. Közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság 2010. április

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

2. Veszélyeztető tényezők

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
F03.01.01	Vadak károkozása (túltartott)	M	10-15	Különösen a vaddisznó túrása jelent veszélyt a következő élőhelyeken: 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeae</i> -val és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	vadállomány)			magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> ,

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				<i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek, mivel rontja a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				gyepszerkezetet, a túrása nyomán terjednek a gyomok és az inváziós növények
I01	Idegenhonos	H	20-25	Degradálódást, élőhelyátalakulást és fajszegényedést

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	inváziós fajok jelenléte			okoz a következő élőhelyeken: 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				<i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7230- Mészkedvelő üde láp-

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				és sásrétek. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
G05	Egyéb emberi jelenlét és	M	3	A vízfolyásokat kísérő 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	zavarás			ligeterdőket (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), az illegális fakivágások veszélyeztetik. Közvetlenül emberek által zavart denevérfajok pl. a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), és a hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>).
J01.01	Leégés	M	10	Károsítja a gerinctelen fajokat, pl. a nagy tűzlepke

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				(<i>Lycaena dispar</i>), vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) A jelölő élőhelyeken (6430- Síkságok és a hegyvidéktől

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 91M0- Pannon cseres-tölgyesek) a felső talajréteget kiegészíti, ezzel rontja a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				talajszerkezetet, kedvez egyes agresszív egyszikűek pl. a siska nádtippa (<i>Calamagrostis epigeios</i>).
K02.01	Fajösszetétel	H	20-25	Cserjésedés mind nedves, mind száraz gyepes jelölő

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	változás, szukcesszió			élőhelyeken okoz problémát, ahonnan a gyeppajok az árnyékolás miatt kiszorulnak (6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> ,

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				<i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek). Szegélycserjések, tisztások eltűnése a díszes

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>) eltűnését vonja maga után. A vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>), a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) élőhelyeit is

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				veszélyezteteti. Az alapvetően nyílt élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) is eltűnik a

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				becserjésedett nedves gyepekből.
A04.01.	Intenzív	L	1-2	Harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) esetén: Az

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
01	szarvasmarha-legeltetés			állatok közlekedése jelentősen igénybe veszi a biotópok talaját, a taposás tönkretelheti a gyepterületét, betapossa a talajba a harántfogú

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				törpecsigát (<i>Vertigo angustior</i>) és kedvezőtlennek teszi számára az élőhelyet. Az élőhely struktúrájának, mikroklímájának drasztikus megváltoztatása, számos

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				esetben a populáció teljes megszüntetéséhez vezet. <u>Vérfű hangyaboglárka esetében (<i>Maculinea teleius</i>) az élőhely túlzott mértékű legeltetése több ok miatt is .a)</u>

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				Az állatok közlekedése jelentősen igénybe veszi a biotópok talaját, a taposás tönkretelheti a gyepterületét. b) A legelés miatt számottevő mértékben

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				csökkenhet a tápnövény őszi vérfű (<i>Sanguisorba officinalis</i>) mennyisége vagy annak állományai akár időlegesen el is tűnhetnek az érintett területről. c) A

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				legeltetés szűkíti vagy megszüntetheti azt a magas füves élőhelyi struktúrát, amely az imágók jellegzetes viselkedése szempontjából lényeges feltétel. d) Ez a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				lepke mirmikofil életmódot folytat ezért a területen lévő hangyafészkek esetleges pusztulása a faj populációinak egyedszámában drasztikus csökkenést

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				idézhet elő Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>): A legeltetés átalakítja a gyepek struktúráját mely az imágók viselkedése

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				szempontjából kedvezőtlen. A 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>) szerkezetét a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				taposás megváltoztatja, tömöríti, zsombékosítja.
A03.01	Intenzív, vagy intenzívebb	M	5	Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>): A helytelen időpontban, illetve túlzott gyakorisággal történő,

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	kaszálás			valamint a gyepek egészén egyszerre végrehajtott kaszálás: a) Az imágók kikelését megelőző stádiumban lévő

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				állatok (peték, lárvák, illetve bábok) elpusztítását eredményezheti. b) Olyan természeti állapotokat teremt, melyek nem

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				felelnek meg a lepkék magas fűvű rétekhez kötődő élőhelyi igényeinek. c) Csökkenti a nőstény egyedek petézési

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				hajlandóságát, illetve szűkíti vagy súlyosabb esetben megszünteti azok petézési lehetőségeit. d) Hátrányosan befolyásolja a lepkék számára

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				optimális mikroklímát, és egyes élőhelyek gyorsabb száradását idézheti elő. e) Veszélyezteteti a nektárforrást jelentő virágos

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				növények kellő mennyiségben és minőségben való rendelkezésre állását. <u>Vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>):</u> a) A faj

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				populációinak fenntartása szempontjából jelentős veszélyforrás a nem megfelelő módon, illetőleg rossz ütemezéssel fogantatosított kaszálás. A június 15-e

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). után végzett kaszálás számottevő károkat okozhat a lepkefaj állományaiban, mivel visszavetheti a vérfű virágkezdeményeinek kifejlődését, és ennek

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				eredményeként a nőstény lepkék a rajzási időszakban még egyáltalán nem vagy csak korlátozottan találnak megfelelő fejlettségű virágzatokat a peterakáshoz. Az

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				október 1-je (szeptember közepe) előtt végrehajtott kaszálás azért káros, mert ekkor a hernyók még az őszi vérfű (<i>Sanguisorba officinalis</i>) virágzatán

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				tartózkodnak, és a kaszálás a pusztulásukat okozza. b) A faj élőhelyein sok esetben gépi kaszálást végeznek, ami különösen veszélyes lehet, mert nagy

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				teljesítményű kaszálógépekkel (illetve a rosszul időzített vagy indokolatlan gyakorisággal ismételt gépi kaszálások révén) komolyabb egyedszámú

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				állományokat is ki lehet pusztítani, akár egyetlen vegetációs időszak alatt. Az intenzív kaszálás során a mikroklíma drasztikus

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				megváltoztatása, szerves-anyag (potenciális táplálékforrás) intenzívebb eltávolítása a harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) populációt károsítja.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
B02	Erdőgazdálkodás (beleértve az	M	3	91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	ültetvényeket is)			gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , – A tarvágások, a rövid időszak alatt lebonyolított

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				felújító-vágások, a homogenizáló hatású nevelővágások, a cserjeszint és a holt faanyag eltávolítása az állományok szegényedésével járnak.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				Az erdőlakó denevérfajokra nagyfülű denevér (<i>Myotis brechsteini</i>) és nyugati pisedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) egyértelműen az erdőgazdálkodás

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkevelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				gyakorolja a legnagyobb negatív hatást. A véghasználatok eredményeként a nagyobb egykorú (korhomogén) foltok kialakításával csökken az erdőlakó

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				fajok számára alkalmas táplálkozóterületeket kiterjedése. A kor- és fafajhomogén erdők mind a búvóhelyek, mind

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				a táplálkozási lehetőségek szempontjából szuboptimálisak vagy teljesen alkalmatlanok e fajok számára. élőhelyekről.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>-hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				Az idegenhonos fajokból álló erdők mind bűvőhely mind vadászterület szempontjából szuboptimálisak a közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), hegyesorrú

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeae</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>-hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				denevér (<i>Myotis blythii</i>), nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), csonkafülű denevér

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				(<i>Myotis emarginatus</i>) számára. Díszes tarkalepke: (<i>Euphydryas maturna</i>) esetében a tisztások, szegélyek megszüntetése, kőrisesek

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				kivágása ez élőhely eltűnésével jár. Mivel a faj lárvái nyár elején/közepén elhagyják fészükét, és életük további szakaszában már a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				talajszinten tartózkodnak – itt táplálkoznak, nyáron nyugalmi állapotban vannak (aestiválnak), valamint később telelnek - ezért az erdei aljnövényzet

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>-hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				eltávolítása az érintett területeken veszélyeztetheti a lepkefaj populációinak fennmaradását. Ezen első sorban az erdészeti gépjárművel való

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeae</i> -val és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				taposást értjük.
B03	Erdészeti kitermelés	M	10	91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> ,

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>-hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	újraterelítés vagy természetes			<i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) – A folyó- és patak menti keskeny fűzligetek ritkítása, kitermelése az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	felújulás nélkül			Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): Az élőhely egészét egyszerre érintő, teljes hatókörű fakitermelés a populáció összeomlását, illetve végleges eltűnését is

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				eredményezheti, különösen akkor, ha az érintett erdőtagokban nem kerül sor az őshonos fajkészletű faállományok újraterelítésére.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
J03.01.	Tipikus élőhelyi adottságok	M	5	A patak menti odvas fák kivágása nagyfülű denevér (<i>Myotis brechsteini</i>) és nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) míg a templomtornyok

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	csökkenése vagy megszűnése			átépítése, lezárása a közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), hegyesorru denevér (<i>Myotis blythii</i>), nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), kis

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>) denevértől szállítás helyeit szűkíti be, tünteti el.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek esetében a kiszáradás és a túl kis méret miatti szegélyhatás okoz problémát.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeae</i> -val és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>) esetében a napfényes tisztások megszűnése okoz problémát.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
M01.01	Hőmérsékletváltozás (pl. hőmérséklet)	M	2	Különösen az épületlakó denevéreket veszélyezteti a nyári hőség, mert a padlások ilyenkor akár 45-50 fokra is felmelegsznek, és elpusztulnak a denevérek:

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeae</i> -val és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	növekedés és szélsőséges hőmérsékleti			közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>), nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), kis patkósdenevér

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	értékek gyakoriságán ak			(<i>Rhinolophus hipposideros</i>), csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>). A hőség okozta kiszáradás, vízszintcsökkenés és a kis

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
	növekedése)			vízmennyiség gyors felmelegedése a jelölő halfajokat károsítja: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>),

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklima átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
Kívülről jövő tényező				

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
k				
E03.01	Háztartási hulladék	M	3	Szennyezi a következő élőhelyeket: a 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus</i>

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				<i>pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), és veszélyezteteti a patakokban élő jelölő állatfajokat: tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>),

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
H01	Felszíni vizek szennyezése	M	5-10	A Szuha-völgyben néhány településen (Alsószuha, , Ragály, Trizs, Zádorfalva) nem megoldott a szennyvízelvezetés, így a lakossági szennyvíz

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>-hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				közvetlenül a patakba kerül, mely tápanyagfeldúsulást, mérgezést okoz a jelölő vízi szervezetek számára pl. díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				(<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). A szennyezés miatt a rovarvilág is károsodik, így a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				jelölő denevérfajok nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>), nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteini</i>), hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>), csonkafülű

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenek előtt a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				denevér (<i>Myotis emarginatus</i>), közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus</i>

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>, 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyabogárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
				<i>hipposideros</i>) táplálékbázisa csökken. A vízszennyezés az élőhelyek degradálódása miatt közvetve a vérfű hangyabogárka (<i>Maculinea teleius</i>)

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
J02	Emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5-10	Az áramlási viszonyok megváltoztatása, gátak, parti művek, mesterséges partszakaszok kiépítése, a vízfolyásokon végzett mederkotrások, egyes szakaszokon a feliszapolódás kedvezőtlen körülményeket teremt a jelölő halfajok és vízhez kötött egyéb taxonok számára: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle, (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). 91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): – A patak menti keskeny fűz- és égerligetek árvízvédelmi célból történő ritkítása, kivágása az állományok szegényedésével vagy eltűnésével jár.
K01.03	Kiszáradás	M	15	A kiszáradás a következő élőhelyek átalakulását, kiszáradását okozza: 91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeae</i> -val és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei, 6510- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek. Mind a higrofil vegetáció, mind a nedves élőhelyekhez kötődő harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) számára a kiszáradás mindenképp a legfontosabb veszélyeztető tényező, hiszen a kiszáradás élőhely és mikroklíma átalakulást okoz. Az élőhelyek átalakulása maga után vonja a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populációk csökkenését. A kiszáradás miatti kisvizek eltűnése a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) állományt veszélyezteti. A hosszú ideig tartó szárazság miatt a csökkenő vízmennyiségre érzékenyen reagálnak a jelölő halfajok populációi is: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>). és, nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) is veszélyeztetett.

Jelmagyarázat: H: magas jelentőségű, M: közepes jelentőségű, L: alacsony jelentőségű

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Potenciális veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
H06.02.	Fényszennyezés	M	15	Az épületlakó denevérek kolóniákat igen negatívan érintheti a szállásépületek dekorációs célú kivilágítása. Ez a hatás a Natura 2000 területen közvetlenül nem jelenik meg, de a területet potenciálisan használó épületlakó fajok - közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>), nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>) .- állományaira veszélyt jelentő tényező.
M01.02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés	H	10	A nyári száraz, meleg időjárás hatására a vízfolyások vízszintje olyan mértékben lecsökkenhet, ami a halak (Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)) és a vízi gerinctelenek (díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)), túlélését veszélyeztetheti. A Csörgős-patak és a Szuha egyes szakaszai sokszor ki is száradnak. A Keleméri Mohos-tavak vízháztartása romlik és az ott élő tőzegmohás láp (7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok) károsodik. Gyakorlatilag minden erdős jelölő élőhely-típust potenciálisan veszélyeztet (91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek).
J02.04.01	Árvíz	L	2-3	6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétei: A tartós vízborítás, hasonlóan más hazai folyó menti területekhez is a vegetáció teljes átalakulását jelentheti. A természetvédelmi szempontból is fontos kaszálórétek, mocsárrétek aránya csökkenhet. A hosszabb vízborítás idején, ugyanakkor új, teljesen víz által meghatározott élőhelytípusok jelentek meg a gazdasági

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

				szempontból fontos gyepek rovására. Az érintett lepkepopulációk szempontjából e veszélyforrás körébe sorolandók mindazon esetek, amikor - akár természetes, akár mesterséges eredetű okok miatt - az élőhelyek árvízzel vagy belvízzel kerülnek elárasztására. <u>Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>):</u> A faj hernyója jól alkalmazkodott tipikus élőhelyeinek természeti sajátosságaihoz: nyugalmi időszakát megelőzően olyan szövedéket alakít ki magának, amelyben tartósabb vízállásokat is túlél. Fontos azonban szem előtt tartani, hogy a faj számára ez a megoldás sem nyújt korlátlan védelmet, hiszen a lárvák (de a peték vagy a bábok is) maximum 10-14 nap után nagy eséllyel elpusztulnak a vízben. <u>Vérű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>):</u> A tartósabb vízborítás a fent említettekhez hasonló fenyegetést jelent a fajra nézve is, azzal a kitételrel, hogy árvíz vagy belvíz esetén nem csak a lárvák vagy a bábok, hanem a hernyókat gondozó hangyák is elpusztulnak. Jelentősebb mértékű, tartós, illetve rendszeres vízelöntés során annak mértékétől függően fennáll továbbá a vérű visszaszorulásának vagy kipusztulásának veszélye is (igaz, a tárgyalt élőhelyek esetében ez nem jelent érdemi fenyegetést). Az érintett lepkepopulációk szempontjából e veszélyforrás körébe sorolandók mindazon esetek, amikor - akár természetes, akár mesterséges eredetű okok miatt - az élőhelyek árvízzel vagy belvízzel kerülnek elárasztására.
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	50	A jelölő denevér fajok (közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), hegyesorru denevér (<i>Myotis blythii</i>), nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>), nagyfülű denevér (<i>Myotis brechsteini</i>) és nyugati pisedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) táplálékbázisát képező ízeltlábúak irtása negatívan hathat e fajokra (táplálkozási lehetőségek beszűkítése, indirekt toxicitás). Csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) és a díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): A faj populációira veszélyt jelenthet, ha az erdei kártevőnek minősülő rovarfajok – például a gyapjaslepke (<i>Lymantria dispar</i>) – elleni védekezés nem szelektív rovarölő anyagokkal történik.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

				A rovarirtó szerek a nagy tűzlepke és a vérfű hangyaboglárka állományokat közvetlenül is károsíthatják, míg a kemikáliák a felszíni vizekbe bemosódva a vízhez kötött szervezeteket károsítja: díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle , (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
C01.04	Bányászat	M	15	Minden jelölő élőhelyet veszélyeztet (91E0*- Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőrös (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), 91G0*- Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> , 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 6440- Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, 6510-Sík- és dombvidéki kaszálóréttek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), 7140- Tőzegmohás lápok és ingólápok, 7230- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91M0- Pannon cseres-tölgyesek) Közvetlenül megszünteti az élőhelyet és tájsebeket alakít ki. Közvetve megváltoztatja a domborzati, a mikroklimatikus, a vízháztartási és lefolyási viszonyokat. Halak esetében átalakítja a meder és a lefolyási viszonyokat, megváltoztatja az aljzatot: Petényi-márna (<i>Barbus meridionalis</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), szivárványos ökle , (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).
M02.03	fajok állománycsökkenése, kihalása	M	10	A fajok állományainak drasztikus lecsökkenése: hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>), csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>), homoki küllő (<i>Gobio kessleri</i>), magyar tavaszi-fésűsbagoly (<i>Dioszeghyana schmidtii</i>).

Jelmagyarázat: H: magas jelentőségű, M: közepes jelentőségű, L: alacsony jelentőségű

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok – magyar tavaszifésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*), tompa folyamkagyló (*Unio crassus*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*), harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*), Petényi-márna (*Barbus meridionalis*), vágó csík (*Cobitis taenia*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*), homoki küllő (*Gobio kessleri*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), hegyesorru denevér (*Myotis blythii*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*), kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria**) – és egyéb védett fajok populációinak megőrzése, életfeltételeinek biztosítása, megőrzése, javítása.

A jelölő élőhelytípusok (Sík- és dombvidéki kaszálórétek 6510, hidrofil magaskórós szegélytársulások 6430, 91E0* enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), 6440 folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei, 7230 mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 7140 Tőzegmohás lápok és ingólápok, 91M0 pannon cseres-tölgyesek, 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*ával és *Carpinus betulus*szal) kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Exlege védett lápok természeti állapotának megőrzése.

A madárvédelmi területtel való átfedés miatt az itt élő, fészkelő, táplálkozó és vonuló jelölő madárfajok hegyi billegető (*Motacilla cinerea*), bajuszos sármány (*Emberiza cia*), kígyás ölyv (*Circaetus gallicus*), kis légykapó (*Ficedula parva*), lappantyú (*Caprimulgus europaeus*), erdei pacsirta (*Lullula arborea*), kék galamb (*Columba oenas*), fekete gólya (*Ciconia nigra*), karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*), örvös légykapó (*Ficedula albicollis*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), haris (*Crex crex*), urali bagoly (*Strix uralensis*), töviszúró gébics (*Lanius collurio*), közép fakopács (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopács (*Dendrocopos leucotos*), szürke küllő (*Picus canus*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), császármadár (*Bonasia bonasia*) zavartalanságának biztosítása, szaporodó- és táplálkozó-területeik megőrzése.

A Keleméri Mohos-tavak TT-vel való átfedés miatt a veszélyeztetett átmeneti tőzeglápokat jellemző, védett fajok által reprezentált, országos szinten egyedülálló lápi növénytársulások megőrzése

3.2. Kezelési javaslatok

3.2.1. Élőhelyek kezelése

„A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) a fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa” megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírások célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírások a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.”

A kezelési egységek lehatárolása az egyes azonos kezelést igénylő élőhelyek (Á-NÉR szerinti elkülönítés) összevonásával jött létre pl. hasonló igényeik, kaszálással történő hasznosításuk miatt a folyóvölgyek mocsárrétjeit és a sík és dombvidéki kaszálórétet és magaskórósokat egy egységbe helyeztük, ugyanígy jártunk el a kiszáradó franciaperjés nedves gyepek és ezek rontott degradálódott változatai esetében, hiszen itt a szárazabb talaj, a kevésbé érzékeny élőhelyek már az esetleges legeltetést is lehetővé teszik. Természetesen a honos fafajú, fás jelölő élőhelyeket különválasztottuk az elsősorban átalakításra javasolt idegenhonos fafajú, illetve idegenhonos fajokkal elegyes erdőktől. Egyes esetekben csak 1-1 speciális igényű élőhely tartozik egy kezelési egységbe pl. a hínárnövényzet és a tőzegmohalápok vonatkozásában, ahol az érintetlenség megőrzése érdekében a minimális beavatkozás a javasolt. A vonatkozó térkép a 3.2.5. fejezetben található.

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok

- A területen újabb bányatelek nem fektethető, valamint bányanyitás nem támogatható.
- Az kialakítandó, áthelyezendő, ideiglenes és végleges közlekedéscsoporthoz, létesítményekhez, vonatkozásában a vonatkozó hatályos jogszabályok irányadók. Új közlekedési létesítmények, illetve olyan vonalas létesítmények kiépítése, melyek a jelölő élőhelyek károsodását okozzák nem tervezhetők.
- A területen új aszfaltozott utak nyomvonalát lehetőség szerint a Natura 2000 területen kívülre, vagy meglévő utak nyomvonalára lehet tervezni, de minden esetben az Igazgatósággal előzetesen egyeztetni szükséges.
- Natura 2000 jelölő élőhelyen szennyvíz-tisztítótelepek elhelyezésére ne kerüljön sor.
- Távközlési tornyok, szélérőművek, nagyméretű reklámtáblák elhelyezése nem javasolható a területen.
- Szeméttelepek Natura 2000 jelölő élőhelyeken nem létesíthetők, az illegális személtelakásokat fel kell számolni.
- A turisztikai célú fejlesztéseket – pl. turistautakat, pihenőket, kilátótornyokat – minden esetben egyeztetni kell az Igazgatósággal.
- Az elektronikus hírközlési építmények, a postai létesítmények elhelyezése esetén a vonatkozó jogszabályok előírásai érvényesek.
- A vízfolyások medrében és a mederrézsíjában csak olyan mértékig javasolt a felnövő cserjék és bedőlt fák eltávolítása, ami a *91E0 élőhelyet nem

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

veszélyezteteti. Csak a mederbe bedőlt, illetve a kisvízi mederben felnövő cserjék és fák eltávolítása javasolt. A mederrendezési munkák a vízfolyást kísérő puhafás és égeres ligeteket nem érinthetik.

- A mederrézsű és a parti sáv kaszálási időpontját, helyét és módszerét a nemzeti park igazgatósággal egyeztetetve a jelölő fajok életmenetéhez alkalmazkodva kell megválasztani.
- Illegális falopásokat meg kell előzni.
- Minden jelentősebb épületlakó denevértőlónia esetében szükséges a szálláshelyek zavartalanságának biztosítása és a kedvező adottságok (pl. megfelelő méretű beropulónylások, héjazat) fenntartása. Szaporodási időszakban minden jelentősebb épületlakó denevértőlónia esetében az épületek díszkivilágítását mellőzni szükséges.
- A Natura 2000 kijelölést megelőzően elfogadott településrendezési tervek esetén a Natura 2000 területen található, meglévő épületek, építmények vonatkozásában (vízmű, major, tanya, stb.) a Natura 2000 terület fenntartási céljainak elérését nem veszélyeztető vagy nem sértő és a Natura 2000 terület jelölésekor jogszerűen, jogerős engedélynek megfelelően folytatott tevékenység folytatható.
- A településrendezési tervben szabályos módon, Natura 2000 kihirdetés előtt elfogadott beépítésre szánt terület kiterjedése és szabályozása esetében az adott területen a rendezési tervben meghatározott kiterjedésű területen, megadott beépítési százalékkal, meghatározott szabályozási értékekkel rendelkező épületek, építmények, komplexumok kialakíthatók. Azonban azoknak a paramétereknek a tekintetében, amelyeket a helyi építési szabályzat nem szabályoz, vagy egy intervallum megadásával szabályoz, ott a nemzeti park igazgatósággal is egyeztetett módon, hatósági engedélyezési eljárás keretében a Natura 2000 kijelölés céljait szolgáló korlátozások léphetnek életbe.

3.2.1.2. VIZES ÉLŐHELYEK

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Vizes élőhelyek esetében az ökológiai vízmennyiség biztosítása, a vízszennyezés megelőzése vagy mérséklése, a hosszirányú átjárhatóság biztosítása a halfajok számára, az ikrázó-helyek zavartalanságának a biztosítása, az inváziós fajok visszaszorítása és a természetes növényzet fenntartása a legfontosabb feladat.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás javaslatok

Kötelezően betartandó előírások

Vízügyi szempontból a 1995. évi LVII. törvény, 482/2013 (XII.17) és 120/1999. (VII.6) Korm rendelet.

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/ 2004. (X.8.) Korm. rendelet előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: hínarasok

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 3150 Természetes eutóf tavak *Magnopotamion* és *Hydrocharition* hínárnövényzete

Érintett ÁNÉR élőhelyek: Ac: Álló és lassan folyó vizek hínárnövényzete, BA: fragmentális mocsári és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló és folyóvizek partján

(d) Kezelési javaslatok indoklása

A hínarasok beavatkozás nélkül fenntartandó érzékeny, kis kiterjedésű élőhelyek. A felszíni víz szennyezését kell megakadályozni. A jelölő halfajok megóvása miatt a vegyszerhasználat és a haltelepítés kerülése szükséges. A vizes élőhelyeken az ökológiailag szükséges vízmennyiség folyamatos biztosítása a cél, valamint az élőhelyeken jelentkező elsősorban inváziós növény mechanikus módszerekkel történő visszaszorítása a legnagyobb feladat.

Kód	Vizes élőhelyekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
V19	Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.	Legfőképp a telepítés tilalma releváns.
V67	A területet kezeletlenül kell fenntartani, mindennemű beavatkozás tilos.	Kivéve a part menti inváziós növények irtását.

3.2.1.3.GYEPEK

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gyepek esetében legfontosabb feladat a nyílt, inváziós és gyomfajoktól mentes, természetes növénytakaróval fedett élőhelyek megőrzése, fenntartása. Ezen cél elérése érdekében elengedhetetlen antropogén hatásra kialakuló gyakori tüzeseteket

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa” megelőzése, a megfelelő és kímélő agrotechnika kiválasztása, a jelölő fajok életmenetét, virágzását, fészkelését és fiókanevelését figyelembe vevő kaszálási időpont megválasztása. A legeltetés csak a kevésbé sérülékeny területeken képzelhető el.

A gyepek területarányának csökkenését cserjeirtással lehet megakadályozni, melynek mértéke faj és területfüggő kell legyen, melyet a nemzeti park igazgatóság egyedi szakmai véleménye alapján kell figyelembe venni.

A vadgazdálkodási létesítmények (sózó, szóró, vadetető) gyepon történő elhelyezését a gyomosító, a vadak koncentrált túrása, taposása okozta károsító hatása miatt el kell kerülni.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás javaslatok

Kötelezően betartandó előírások

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer megállapításáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szerinti előírásokat a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetéseknél is alkalmazni kell. A támogatás igénybevétele esetén kötelezően alkalmazandó a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” feltételrendszere.

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapít, ezeket is be kell tartani.

306/2010 Kormányrendelet a levegő védelméről az égetésre vonatkozó előírások.

259/2011. (XII.7) Korm. rendelet, mely többek között a tűzvédelmi birságról is szól.

Vízügyi szempontból a 1995. évi LVII. törvény, 83/2014 (III.14) Korm. rendelet, 482/2013 (XII.17) és 120/1999. (VII.6) Korm. rendeletek.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: fajgazdag, magasfűvű nedves gyepek és magaskórósok, valamint a kaszált aljú gyümölcsösök

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6440- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei, 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórét (Alopecurus pratensis,

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Sanguisorba officinalis), 6430 Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai, 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek

Érintett ÁNÉR élőhelyek: D34: Mocsárrétek, D2: kékperjés rétek, zsombékosok és B5: nem zsombékoló magassásrétek, B1a: nem tűzegképző nádasok, gyékényesek, tavikákások, B2: harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet D5: patakparti és lápi magaskórósok, D6: ártéri-mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet, T8: extenzív szőlők és gyümölcsösök, OB: jellegtelen üde gyepek

(d) Kezelési javaslatok indoklása

A területen található mocsárrétek sérülékeny élőhelyek, rendkívül érzékenyek a kiszáradásra, a nehéz gépekkel történő taposásra. Megőrzésüknél mindig az aktuális vízállapotokat is figyelembe vevő, kíméletes módszerrel történő kaszálás - esetleg sávos, lápréteken kézi kaszálás- képzelhető el, melynek időpontját az itt élő jelölő fajok életmenetéhez, valamint a madárvédelmi Natura 2000-es területtel való érintettség miatt az itt élő és jelölő madárfajok szaporodásához és fiókaneveléséhez alkalmazkodva kell megválasztani. Ugyanakkor az inváziós aranyvessző fajok is ezeket az élőhelyeket veszélyeztetik leginkább, ezért visszaszorításukra nagy gondot kell fordítani.

A területen a vérfüves mocsárrétek (D34) sérülékeny élőhelyek, melyek a jelölő lepkefajok tápnövényeinek is élőhelyei. Megőrzésüknél mindig az aktuális vízállapotokat is figyelembe vevő, lehetőleg kíméletes, lehetőleg kézi módszerrel történő kaszálás - esetleg sávos - képzelhető el, melynek időpontját a jelölő lepkefajok életmenetéhez, valamint az itt revírt fogláló haris (*Crex crex*) állományok szaporodásához és fiókaneveléséhez alkalmazkodva kell megválasztani. Mivel ez a kezelési egység foglalja magába a vérfű hangyaboglárkák (*Maculinea teleius*) legjelentősebb élőhelyeit, a legeltetés itt nem javasolt. A gépi szárzúzás sem javasolt. Kezelés során kiemelt figyelmet kell fordítani a legüdebb, legjobb természetességű gyeprészekre, és különösen azokra, melyekben a legtöbb sóskaféle (*Rumex spp.*) és őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) található, illetőleg amelyek virágos növényekben is a leggazdagabbak. A kaszálási módszerek közül csak a kézi kaszálást kell előnyben részesíteni. Stabil, nagy egyedszámú vérfű hangyaboglárka populációk fenntartásához mérsékelt kaszált, nagyjából homogén szerkezetű, július közepére már virágzásnak indult, jelentős töszámú őszi vérfű állományok a legoptimálisabbak. Ennek biztosítása céljából a június 15-étől október 1-jéig terjedő időszakban kerülni kell az őszi vérfüves rétek teljes területének kaszálását. A vérfüves folt 30%-a évente változó helyen, kaszálatlanul hagyandó. Mivel a jelölő lepkefaj állományai nagyon érzékenyek az élőhelyein zajló kezelésre, a legoptimálisabb a NP igazgatósággal egyeztetett kaszálási terv elkészítése.

A magaskórósok és üde gyepek mind a jelölő lepkefajok, mind pedig harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*) élőhelyeül szolgálnak.

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
-----	--	------------

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.	
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.	
GY11	Hengerezés nem megengedett.	
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.	
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.	
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY75	Kaszálás augusztus 1. után lehetséges.	Harisos élőhelyen.
GY96	20-30% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.	Az őszi vérfüves foltokban kell kijelölni.
GY99	A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani.	
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.	
GY102	A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszátlan területbe bele tartozhatnak.	
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.	
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.	Az őszi vérfüves foltokban elhagyott területekre értendő.
GY116	A területen trágyadeponia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.	
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	A vérfüves területek június 15. előtt – amennyiben van megfelelő mennyiségű fű – kaszálhatók, a későbbi időpontban történő kaszálás esetén az elhagyandó foltokat a nemzeti park igazgatósággal

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: ecsetpázsitos és franciaperjés kiszáradó kaszálók és legelők

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6510 -- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*), csak a franciaperjésedő kiszáradó, rontott típusok

Érintett ÁNÉR élőhelyek: E1: Franciaperjés rétek, E2: veres csenkeszes rétek, OC jellegtelen száraz -félszáraz gyepek

(d) Kezelési javaslatok indoklása

Az ecsetpázsitos kaszálórétek (E1) nem mocsarasodó, fajszegényebb, esetleg gyomosodó, kiszáradó kevésbé érzékeny típusain (OC), fás legelőkön a kaszálás mellett a legeltetés is elképzelhető megfelelő létszámú (0,2-0,3 SZA (számosállat)/ha) szarvasmarhával esetleg juhval. A legeltetés módszerét, a legelő állat mennyiségét, az állatok legelőterületen való tartózkodásának időpontját és intervallumát azonban a nemzeti park igazgatósággal (NPI) egyeztetni kell, hiszen a legelésből az érzékeny vérfüves élőhelyeket, lápréteket ki kell hagyni. Ezeken a területeken a NP igazgatósággal egyeztetett legelési terv az optimális megoldás. A tájképi értéket is hordozó, idős odvas böhönc jellegű fákat a legelőkön meg kell hagyni.

Kaszálás esetén

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.	
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.	Mindkettő lehetséges, de csak az egyik választható adott évben, a túlhasználat elkerülése érdekében.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.	
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.	A sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>) élőhelyein.
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.	Az őszi vérfüves foltokban elhagyott területekre értendő.
GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani.	
GY96	20-30% kaszálatlan terület meghagyása parcellánként.	Az őszi vérfüves foltokban kell kijelölni.
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.	
GY102	A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszálatlan területbe bele tartozhatnak.	
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.	
GY116	A területen trágyadeponia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.	
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	A vérfüves területek június 15. előtt – amennyiben van megfelelő mennyiségű fű – kaszálhatók, a későbbi időpontban történő kaszálás esetén az elhagyandó foltokat a nemzeti park igazgatósággal
Gy75	Kaszálás augusztus 1. után lehetséges.	Haris revírfoglalás esetén a NPI által kijelölt területen.
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.	

Legeltetés esetén

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

GY10	Tárcsázás nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.	
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.	
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.	Mindkettő lehetséges, de csak az egyik választható adott évben, a túlhasználat elkerülése érdekében.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.	
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórta jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.	A sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>) élőhelyein.
GY44	A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.	
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.	
GY57	Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható.	
Gy105	Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező.	
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.	
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.	
GY62	A gyepon legelésbizárt terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 30%-át.	Az őszi vérfüves foltokban kell kijelölni.
GY67	Legeltethető állatfajta: szarvasmarhafélék	szarvasmarha
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.	
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.	
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

	igazgatósággal egyeztetni szükséges.	
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA03	A területen szóró, vadetető, szóó nem létesíthető.	

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: fajgazdag száraz gyepek

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6240 Szubpannon sztyeppék

Érintett ÁNÉR élőhelyek: H4 Erdősztyepprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok

(d) Kezelési javaslatok indoklása

A sztyepprétek a terület sérülékeny élőhelyei ezért kíméletes gyepgazdálkodás, elsősorban kaszálással történő fenntartás javasolható. Az időbeli korlátozásra a védett sztyeppfajok tarkakosbor (*Orchis tidentata*) bíboros kosbor (*Orchis purpurea*), fehérés zanót (*Chamaecytisus albus*), sárga len (*Linum flavum*) stb. van szükség. Az inváziós fajok irtására a természetes gypszerkezet, míg a cserjék visszaszorítására az árnyékolás megszüntetése miatt elengedhetetlen. A védett cserjefajokat pl. berkenyék, méretes vadgyümölcsöket, odvas fákat madárvédelmi szempontból is meg kell őrizni.

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	
GY11	Hengerezés nem megengedett.	
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.	
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.	
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.	
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.	
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

	jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.	
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.	
GY35	A legeltetés tilos.	
GY74	Kaszálás július 15. után lehetséges.	
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	
GY95	15-20% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.	
GY99	A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani.	
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.	
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.	

3.2.1.4.ERDŐK

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Figyelemmel a hatályos jogi szabályozásra általános irányelvként rögzíthető, hogy a jelölő erdős élőhelytípusok kedvező természetességi állapotú (természetes és természet szerű erdő, illetve esetleg származék erdő besorolású) állományainál (védett természeti területeken kívül) a Natura 2000 rendeltetést elsődleges rendeltetésként kell feltüntetni.

Az üzem mód-megválasztás – az Evt. védelmi rendeltetésű erdőkre vonatkozó, fokozatosan, több évtized alatt életbe lépő szabályaitól eltekintve – alapvetően gazdálkodói döntés kérdése, így e tekintetben csak annyit lehet rögzíteni, hogy a területen feltétlenül kívánatos a folyamatos erdőborítást biztosító üzem módok (átalakító, szálaló, illetve érintetlenül fenntartandó állományok esetében faanyag-termelést nem szolgáló üzem mód) minél nagyobb területen való alkalmazása.

A területen nincsenek véderdő-jellegű erdőrészetek, illetve az sem jellemző, hogy jelentősen különböző termőhelyen álló állományok esnének egy erdőrészetbe.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Mindezek miatt e helyütt a differenciált erdőkezelés alkalmazásának szükségessége nem merül fel.

A beavatkozásokkal érintett erdők állománynevelése (tisztítások, gyérítések) során az őshonos elegyfajok egyedei kímélendők, visszahagyandók. Idegenhonos fajokkal elegyes erdőkben a munkákat az őshonos fajok megtartásával, az idegenhonos fajok rovására kell elvégezni. A nevelési munkák során kerülni kell az egyenletes hálózatot kialakító, homogenizáló jellegű beavatkozásokat, törekedni kell a szerkezeti változatosság (alsó lombkoronaszint, cserjeszint, böhöncök, mikroélőhelyek, stb.) megtartására, fokozására.

A vágásos és átalakító üzemmódba sorolt erdőknél a termőhelyi viszonyok és az állományok egészségi állapota függvényében a lehető legmagasabb vágáskorok alkalmazását kell célul kitűzni. Gyorsan növő fajok állományaiban (égeresek, füzesek) így 40-70 év, lassan növő fajok állományaiban pedig 90-140 év közötti vágásérettségi szakaszok határozhatók meg.

Az erdőfelújítások során a tarvágások mellőzése és a minél vegyeskorúbb, változatosabb állományokat eredményező (folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodást/kezelést lehetővé tevő) természetes felújítási módok alkalmazása lehet az irány. Legfontosabb célként a rövid idő (5-10 év alatt) alatt végigvezetett, egyenletes bontáson alapuló, ismét egykorú, homogén állományokat produkáló ernyős felújítóvágásoktól való eltávolodást lehet megfogalmazni, s helyettük a 15-30 évre elnyújtott, egyenlőtlen (lékes-csoportos-foltos) beavatkozással végzett felújítóvágások (egyes ligeterdő-állományokban a szálalás) alkalmazását kell szorgalmazni.

A természetmegőrzési területen belül az állománytípusok jövőbeni kívánatos aránya és térbeli mintázata a potenciális természetes erdőtársulások eloszlása határozza meg. Az idegenhonos fajú erdőfoltok (erdeifenyvesek, vöröstölgyesek) gyertyános-tölgyes klímában találhatók, így rekonstrukciójuk esetében a gyertyános-kocsánytalan tölgyes állományok minimális mértékű növekedése prognosztizálható. Az idegenhonos fajú erdőfoltok fajokcserés átalakítása természetvédelmi szempontból távlatilag indokolt, így annak támogatási rendszeren keresztül való ösztönzése fontos feladat.

A távlati célállomány-típusok minden erdőterületen a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, őshonos fő- és elegyfajok alkotta, a potenciális természetes erdőtársulásoknak megfelelő állománytípusok lehetnek. A terület fontosabb célállomány-típusai a következők: GY-KTT (gyertyános-kocsánytalan tölgyes), GY-KST (gyertyános-kocsányos tölgyes), KTT-CS (cseres-kocsánytalan tölgyes), CS-KTT (kocsánytalan tölgyes-cseres), FÜ-E (elegyes füzes), MÉ (mézgás égeres), MÉ-E (elegyes mézgás égeres).

Kulcseleme az erdők jó állapotban való fenntartásának az alkalmazott fakitermelési és közelítési technológia. A teljes fában vagy hosszúfában történő vonszolós közelítés nagyon sok kárt okozhat a visszamaradó állományban, az aljnövényzetben, az erdőtalajhoz kötötten elforduló mikroélőhelyekben és magában a talajban is. Minél nagyobb arányban szükséges tehát a faanyag megemelt formában való mozgatása, illetve a kíméletes közelítési módok (ideértve a lovas közelítést is) alkalmazása. Fontos szempont továbbá a fakitermelési munkák (faanyag-felkészítés, faanyag-mozgatás, vágásterület-rendezés) időpontjának, időjárási körülményeinek, illetve talajállapotának megválasztása: ezeket a feladatokat elsősorban a fő

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”
vegetációs és költségési időszakon kívül (augusztus 15. és március 15. között) kell elvégezni.

Az erdők jó természetességi állapotának megőrzéséhez és fejlesztéséhez, valamint az erdei biodiverzitás-védelméhez hozzátartozik a mikroélőhelyek megtartása és bővítése is. A mikroélőhelyek részben termőhelyi eredetűek (pl. kőgörgeteg, sziklakibúvás, források, erek, patakok, kisvízállások), részben a faállomány-szerkezet függvényében vannak jelen (pl. gyökértányérok, álló és fekvő holtfa, facsonk, hasadt-törött fák, üreges-odvas-taplós törzsek, kéregleválások). Közülük kiemelkedő jelentősége van a holtfa különböző formáinak (jelenlététől számos élőlénycsoport léte, lokális megmaradása függhet), így a gazdálkodási célzatú beavatkozások során az álló és fekvő holtfa egy része (elsősorban a vastagabb, 15 cm törzsmérő feletti holtfa, hektáronként legalább 5-20 m³ mennyiségben) visszahagyandó.

Az erdőkben folytatott gazdálkodási/kezelési célzatú beavatkozások során minden esetben tekintettel kell lenni a Natura 2000 jelölő fajok (és természetesen más értékes, védett fajok) populációnak megőrzésére, életfeltételeik biztosítására. Az egyes növény- és állatfajok érdekében foganatosítható intézkedések: a lelőhely, fészkelőhely, szaporodási hely és környékének gazdálkodás alóli (időszakos vagy teljes) mentesítése, az adott élőlénycsoport számára szükséges szubsztrát/közeg (pl. holtfa, odú, cserjeszint, táplálkozási kapcsolatok révén releváns fafaj) megtartása-megjelenítése, az egyéb veszélyeztető tényezők elhárítása.

Az országos problémaként jelentkező erdei vadkár – bár viszonylag mérsékeltebben – helyi szinten is megmutatkozik: a térségbeli vaddisznó-populáció főleg taposással, a feltalaj feltúrásával-átforgatásával, makkfelszedéssel, a csemeték kitérésével okozhat kárt, míg az őz- és gímszarvas-állomány a felferődött újulat rágásával, hántásával, szelektálásával képes gátolni az erdődinamikai, illetve felújulási folyamatokat. A felmerülő problémával szemben a térségi szintű, drasztikus vadlétszám-csökkentés az egyetlen lehetséges megoldás.

A vizsgálati területen belül felmerülő, erdőgazdálkodási tevékenységre visszavezethető veszélyeztető tényezők mérséklése vagy megszüntetése a fentebb ismertetett irányelvek alkalmazásával jórészt biztosítható.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás javaslatok

Kötelezően betartandó előírások

Az erdők és fásítások esetében az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény előírásai és a Gömori erdőtervezési körzet erdőterve 85/2012. (VIII. 6.) VM rendelet, Jószaói körzet erdőterve 60/2013. (VII. 19.) VM rendelethez által előírt vonatkozó erdőgazdálkodási szabályok kötelező érvényűek.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet a támogatás igénybe vétele esetén kötelező.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/ 2004. (X.8.) Korm. rendelet előírásai erdők esetében is kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Keleméri Mohos Tavak TT kezelési terve 128/2011. (XII. 21.) VM rendelet előírásai

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Nyírlápok

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 7140 Tőzegmohás lápok és ingólapok, enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0).

Érintett ÁNÉR élőhelyek: J1b: nyírlápok, nyíres tőzegmohalápok és vele mozaikosan szerves egységet alkotva C23: Tőzegmohás átmeneti lápok és tőzegmohalápok

(d) Kezelési javaslatok indoklása

Reliktum jellegű, unikális élőhelytípusról lévén szó, mindössze két foltban, a keleméri Nagy-Mohos-tó (Kelemér 19/VI1) és Kis-Mohos-tó (Kelemér 19/VI2) területén jelenik meg.

A tőzegmohás fűzlápok és nyírlápok védett természeti területre (Keleméri Mohos-tavak TT) esnek. Területükön ennek megfelelően a természetvédelmi irányelvek élveznek elsőbbséget, s ennek alapján (az állományok jellege, területi kiterjedése és természeti értékei miatt) az érintetlenül, beavatkozás nélkül történő fenntartás kap prioritást.

Kivételes esetekben, a lápokon található természeti értékek megőrzése érdekében – a természetvédelmi kezelési tervben foglaltak figyelembe vételével – a fűzláp és nyírláp-állományokba is be lehet avatkozni. Ilyen munka lehet a lag-zóna tisztítása, vagy egyes ritkább növényfajok árnyalásának megszüntetése érdekében egy-egy nyírcsoport kitermelése.

A lagzóna-tisztítás praktikusán nyár végén végezhető, az esetleges fakivágásokat viszont télen, fagyott láptest mellett lehet végezni. A kivágott faanyagot minden esetben el kell távolítani a lápok területéről.

A kis területű, sérülékeny állományok hosszú távú fenntartása csak a megfelelő vízellátottság biztosítása és a zavaró tényezők (taposás, vadhatás, stb.) minimalizálása esetén lehetséges. Lefolyástalan mélyedésekről lévén szó a vízellátottság egyértelműen időjárás-függő, bár az elmúlt évtizedekben készültek tervek a mesterséges vízpótlásra is. A zavaró tényezők elhárítása ugyanakkor elsősorban megelőző jellegű védelemmel biztosítható.

Kód

Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

Magyarázat

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

GY21	Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani.	Tőzegmohalápon.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	keleméri Nagymohos (Kelemér 19/VI1) és Kismohos (Kelemér 19/VI2) részletek

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

(a) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása: Honos fafajú, edafikus erdők (ligeterdők)

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0).

Érintett ÁNÉR élőhelyek: J2: Láp és mocsárerdők; J4: fűz-nyár ártéri erdők; J5: égerligetek, RA: Őshonos fafajú facsoportok, RB: Őshonos fafajú puhafás jellegű, vagy pionír erdők

(d) Kezelési javaslatok indoklása

A láperdők és láposodó égerek (fásításként) zömmel védelem alatt állnak, ex lege védett lápterületekre esnek. Területükön ennek megfelelően a természetvédelmi irányelvek élveznek elsőbbséget, s ennek alapján (az állományok területi kiterjedése és természeti értékei miatt) az érintetlenség, beavatkozás nélkül történő fenntartás kap prioritást.

A természetmegőrzési területen belül jelentős arányban, a vízfolyások mentén mindenhol megjelenő fűz- és égerligetek méretük és fragmentáltságuk miatt az erdészeti nyilvántartásból szinte teljes egészében hiányoznak. A védett természeti területre (ex lege védett lápterületek) eső előfordulások részben érintetlenül tartandók fenn, részben pedig csak árvízvédelmi indíttatású (a meder-karbantartáshoz, vízlevezetéshez szükséges volumenű) beavatkozásokkal érinthetők. Valamint szükséges ez agresszíven terjedő idegenhonos fa- és cserjefajok, illetve lágyszárúak esetleges megjelenésének rendszeres ellenőrzése, egyedei rendszeres eltávolítása, nyűvése, visszavágása

A nem védett területek esetében a kötelező irányelvek az erdőtervezett előfordulásokra és a fásításként kezelhető keskeny, kis területű erdősávokra egyaránt értelmezhetők (a végezhető tevékenységek lényegében minkét esetben erdészeti hatósági eljárás keretében dőlnek el).

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Az erdészeti, illetve fakitermelési munkák során az elegyesség és az állományszerkezeti változatosság megtartása-fokozása, a drasztikus beavatkozások mellőzése, illetve az állományokhoz kötődő mikroélőhelyek kímélete emelhető ki.

Az érintett állományokra – azok elhelyezkedése és mérete miatt – elsősorban minimális beavatkozással érintendő élőhelyekként és nem természeti erőforrásként (hasznosítható faanyagot tartalmazó erdőkként) kell tekinteni.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
E01	A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében.	
E02	A jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró (2009. évi XVIII. tv. szerinti) szabad rendelkezésű erdők és fásítások részletes állapotleírása és a változások vezetése.	
E03	A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.	
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.	
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.	
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.	
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).	
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	Területi korlátozás: Az alsó szintben lévő idegenhonos fajok területi korlát nélkül kitermelhetők, - a felső szintben lévő inváziós fajok max. 25%-os mértékig 50 méteren belül, - a felső szintben lévő inváziós fajok max. 50%-ig a fészektől számított 50-100 méter között, - a felső szintben lévő idegenhonos, de nem inváziós fajok max. 15%-os mértékig 50 méteren belül - a felső szintben lévő idegenhonos, de nem inváziós fajok max. 30%-os mértékig a fészektől számított 50-100 méter között kitermelhetők. Egyéb munkálatok tekintetében a fészkelési időszakok figyelembe vételével közösségi jelentőségű ragadozómadárfaj és fekete gólya esetében a fészkek körül 100m sugarú körben, időbeni korláttal (fészkelés, fiókanevelés) 300m sugarú körben az

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

		erdőgazdálkodási tevékenység korlátozott.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.	
E22	Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és búvóhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelitésének mellőzése.	
E36	Az adott erdőrészetben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.	
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.	
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fajokkal, illetve faállomány típussal.	
E52	Őshonos fajú faállomány táj- és termőhelyhonos fa- és cserjefajokkal történő felújítása.	
E55	Természetes, természetszerű és származék erdővel határos erdőterületek felújítása táj- és termőhelyhonos fajokkal, illetve faállománytípussal	
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.	
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.	
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lág- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.	
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pont ermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.	
E81	Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon.	

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E87	Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása.	
	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az állományok hosszú távú fenntartása elsősorban a kapcsolódó területek védőfunkciójának biztosításával lehetséges, így ezeken a szomszédos területeken olyan típusú élőhelyfejlesztési lépések (pl. szántó-gyep konverzió, gyomos területek rendszeres kaszálása) javasolhatók, melyek a láperdők és láposodó égeresek táji szintű ökológiai hálózatba illesztését, illetve a gazdálkodási környezet melletti fenntartását egyaránt megoldják.

A fás növényzet nélküli folyó- és patakszakaszokon – összhangban a mederfenntartási elképzelésekkel – őshonos, a területen is jellemző fajokból álló fasorok, illetve keskeny erdősávok telepítését is meg lehet fontolni. Megfelelő méretű területsáv rendelkezésre állása esetén (főként gyomos gyepek és szántók rovására) szóba jöhet vízfolyások menti állományok kiszélesítése is. A fásítási/erdősítési munka lehetséges célfafajai: rezgő nyár, törékeny fűz, mézgás éger.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

(a) Kezelési egység kódja: KE-9

(b) Kezelési egység meghatározása: Honos fafajú keményfás erdők, jellegtelen származékerdők és ezek fiatalosai

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek Pannon cseres-tölgyesek 91M0, Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal 91G0

Érintett ÁNÉR élőhelyek: L2a: cseres-kocsánytalan tölgyesek, K2: gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, M1: molyhos tölgyes bokorerdők, P3: újonnan létrehozott őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősítés, RA: őshonos fafajú facsoportok, fasorok, erdősávok, RB: őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

(d) Kezelési javaslatok indoklása

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

A Mohos-tavak körüli erdőtömb védőfunkciója miatt az állományok érintetlenül, a természetes erdődinamikai folyamatokra építve tartandók fenn vagy csak minimális beavatkozással érinthetők.

A beavatkozások a kezelési tervben foglaltaknak megfelelően a mezoklimatikus viszonyok megőrzését kell szolgálniuk, így e tekintetben elsősorban a folyamatos erdőborítás biztosítását, a felújulási folyamatok támogatását, az elegyesség megtartását, az állományok vegyeskorúsítását, illetve a mikroélőhelyek bővítését kell a középpontba állítani.

A Mohos-tavakkal szomszédos szegélyekből a lápokra bedőlő (vagy bedőléssel fenyegető) fák is kitermelhetők, s hasonló elv érvényesíthető a lápokhoz vezető utak kapcsán is (az utak járhatóságát a kezelési és ellenőrzési feladatok ellátáshoz szükséges biztosítani).

Az esetleges fakitermelési beavatkozások során kíméletes fakitermelési technológiák alkalmazása, a törzs-, talaj-, újulati és gypszint-károk kiküszöbölése, illetve minimalizálása szükséges. A lápokra csak téli időszakban, a láptest fagyott állapota mellett dönthető fa, s a ledöntött faanyagot teljes mértékben el kell távolítani a láptestről!

A Keleméri-patak völgyében levő apró cseres állományokban a ligetes jelleg és a korábbi tűzkárok miatt a közeljövőben nem indokolt semmilyen fakitermelési célzatú beavatkozás, így itt kötelezően betartandó kezelési-fenntartási irányelv nem fogalmazható meg.

A Keleméri-patak völgyében és a Szuha-patak völgyfői részén levő, gazdálkodással érinthető gyertyános-tölgyes erdőkben a meglevő elegyesség, állományszerkezeti változatosság (szintezettség, mozaikosság) és mikroélőhelyek a nevelővágások során megtartandók.

Az álló és fekvő (lehetőleg vastagabb, 15 cm törzsmérő feletti) holtfa 5-20 m³/ha mennyiségben a nevelővágások és egészségügyi fakitermelések során visszahagyandó.

Az állománykornál idősebb, méretes törzsek a nevelővágások és véghasználatok végzése közben kímélendő, a felújítógáz-végvágások során terület-arányosan 5 % hagyásfa-csoportot kell visszahagyni.

A véghasználati korú állományokban természetes erdőfelújítási módokat kell alkalmazni. Fontos szempont a felújítási célállomány-típus élőhelytípusnak megfelelő megválasztása és a megfelelő fafajösszetételű, idegenhonos fafajoktól mentes fiatal erdősítés létrehozása.

Kíméletes fakitermelési technológiák alkalmazására van szükség, a törzs-, talaj-, újulati és gypszint-károkat kiküszöbölni, illetve minimalizálni szükséges.

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
E01	A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében.	
E02	A jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró (2009. évi XVIII. tv. szerinti) szabad rendelkezésű erdők és fásítások részletes állapotleírása és a változások vezetése.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E3	A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.	
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.	
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).	
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	<u>Területi korlátozás:</u> Az alsó szintben lévő idegenhonos fajok területi korlát nélkül kitermelhetők, - a felső szintben lévő inváziós fajok max. 25%-os mértékig 50 méteren belül, - a felső szintben lévő inváziós fajok max. 50%-ig a fészektől számított 50-100 méter között, - a felső szintben lévő idegenhonos, de nem inváziós fajok max. 15%-os mértékig 50 méteren belül - a felső szintben lévő idegenhonos, de nem inváziós fajok max. 30%-os mértékig a fészektől számított 50-100 méter között kitermelhetők. Egyéb munkálatok tekintetében a fészkelési időszakok figyelembe vételével közösségi jelentőségű ragadozómadárfaj és fekete gólya esetében a fészkek körül 100m sugarú körben, időbeni korláttal (fészkelés, fiókanevelés) 300m sugarú körben az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozott.
-----	---	--

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E22	Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és búvóhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.	
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).	
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágásokat minden esetben az őshonos fafajok javára kell elvégezni.	
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése.	
E38	Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.	
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal.	
E55	Természetes, természetszerű és származék erdőkkel határos erdőterületek felújítása táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállománytípussal	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fafajok minden egyedének meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).	
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.	
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágyszárú és faszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.	
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárazítás, kaszálás) alkalmazandók agresszíven terjedő fajok visszaszorítására.	
E81	Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon.	
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárú és faszárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárazítás) történő megakadályozása.	
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészeket korosztály-eloszlásának javítása.	
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.	
E75	Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják.	
	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park	

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A Mohos-tavaknál az erdőszerkezet óvatos, mértéktartó beavatkozásokkal való átalakítása, a szálaló erdőszerkezethez közelítő, de annál záródottabb erdőkép közelítése és az állományok folyamatos erdőborítás melletti fenntartása.

Jelentős élőhely-fejlesztésként értékelhető a vágásos üzem módú erdők átalakító üzem módba való átsorolása, tényleges erdőszerkezet-átalakítása (a szálaló erdőszerkezetnek megfelelő mozaikos erdőkép közelítése) és az állományok folyamatos erdőborítás melletti fenntartása.

A Keleméri-patak völgyében levő állományok záródásának segítése, a további tűzkárok megelőzését biztosító munkák elvégzése (pl. évenkénti rendszeres szárzúzózás a szomszédos gyepterületeken).

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

(a) Kezelési egység kódja: KE-8

(b) Kezelési egység meghatározása: Idegenhonos fafajú ültetvények, idegenhonos fafajokkal elegyes erdők

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek:-

Érintett ÁNÉR élőhelyek: RDa: Öshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők, S1: akácültetvények, S2: nemesnyárasok, S4: ültetett erdei és feketefenyvesek

(d) Kezelési javaslatok indoklása

A honos fafajú erdők helyén kialakított vagy spontán kialakult ültetvények, idegenhonos erdők szerkezete rontott, egyhangú, cserje és gyepszintje szegény, gyomfajokkal terhelt. Az ilyen jellegű erdők faunája is szegény. Az idegenhonos fajok kiszorítása és a spontán terjedés a természetes élőhelyeket is degradálja, veszélyezteti

A szórványosan megjelenő öshonos lombos fafajok (pl. cser, gyertyán, madárcseresznye, rezgőnyár, mezei juhar) a nevelővágások során kímélendők, visszahagyandók.

A szórványosan vagy foltokban megjelenő öshonos lombos fafajok állékony, arányos koronával rendelkező egyedei a véghasználatok során (hagyásfaként vagy hagyásfa-csoportként) részben visszahagyandók

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
-----	--	------------

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E05	Erdészeti szempontból tájidegen fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E06	Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése.	
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	<u>Területi korlátozás:</u> Az alsó szintben lévő idegenhonos fajok területi korlát nélkül kitermelhetők, - a felső szintben lévő inváziós fajok max. 25%-os mértékig 50 méteren belül, - a felső szintben lévő inváziós fajok max.50%-ig a fészektől számított 50-100 méter között, - a felső szintben lévő idegenhonos, de nem inváziós fajok max. 15%-os mértékig 50 méteren belül - a felső szintben lévő idegenhonos, de nem inváziós fajok max. 30%-os mértékig a fészektől számított 50-100 méter között kitermelhetők. Egyéb munkálatok tekintetében a fészkelési időszakok figyelembe vételével közösségi jelentőségű ragadozómadárfaj és fekete gólya esetében a fészek körül 100m sugarú körben, időbeni korláttal (fészkelés, fiókanevelés)

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

		300m sugarú körben az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozott.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).	
E28	Őshonos fajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fajok eltávolítása.	
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.	
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolások közelítésének mellőzése.	
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fajokkal, illetve faállomány típusal.	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).	
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos faj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.	
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágy szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.	
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágy és fás szárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.	
E78	A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása.	
E81	Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon.	

kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Véghasználatot követően fafajcserés átalakítás végzése javasolható, melyhez jelenleg is elérhető támogatás áll rendelkezésre.

A tarvágásos véghasználat során az előforduló őshonos lombos fafajok egy része hagyásfaként vagy hagyásfa-csoportként visszahagyandó.

A levágott területen a termőhelyi viszonyok ismeretében részleges (padkás) talajelőkészítést követően elegyes gyertyános-kocsánytalan tölgyes, illetve elegyes gyertyános-kocsányos tölgyes fiatalos kialakítása javasolható. Alkalmazható elegyfa-fajok: mezei juhar, kislevelű hár, madárcseresznye.

3.2.1.5. SZÁNTÓK

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A területen található kisparcellás szántókon a természetkímélő gazdálkodás előtérbe helyezésével elősegíthető a környező gyepek élőhelyek megóvása, valamint a közösségi jelentőségű állat és növényfajok védelme.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás javaslatok

Kötelezően betartandó előírások

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései irányadók.

Önkéntesen vállalható előírások

(a) Kezelési egység kódja: KE-10

(b) Kezelési egység meghatározása: Szántóterületek, agrár élőhelyek

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett ÁNÉR élőhelyek: T1: Egyéves intenzív szántóföldi kultúrák T2: évelő intenzív szántóföldi kultúrák; T10: fiatal parlag és ugar; T5: vetett gyepek, füves sportpályák; T6:

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”
extenzív szántók

(d) Kezelési javaslatok indoklása

A területen található kisparcellás, extenzív szántókon a természetkímélő gazdálkodás előtérbe helyezésével elősegíthető a környező gyepek és vizes élőhelyek megóvása, valamint a jelölőállat és növényfajok fajok védelme.

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ11	Szalma, széna: szalma, széna depóniát és bálát (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről 30 napon belül le kell hordani.
SZ12	Egyéb szerves hulladék (szár, levél, cefre): cefre mésszel keverve talajjavítás céljából csak engedéllyel helyezhető ki.
SZ13	Szántóföldön trágyaszarvas kialakítása tilos.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ17	Természetközeli állapotú erdőtervi jellel ellátott láperdő és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ25	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.
SZ34	Istállótrágya kijuttatásának mértéke, éves átlagban nem haladhatja meg a 100 q/ha-t.
SZ37	Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ63	Tájdíjkezelés fűmagkeveréssel történő vetés tilos.
SZ68	A parcella körül természetes talajvédelmet szolgáló táblaszegély fenntartása, illetve telepítése, amelynek őshonos cserjéből vagy fákból álló sövény, illetve fasor kell legyen. A táblaszegély inváziós cserje és fajoktól való mentességét, kizárólag mechanikai eszközökkel, biztosítani kell.

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Értékes közösségi jelentőségű fajoknak is otthont adó, jelölő élőhelynek számító gyeppe alakult szántót beszántani nem javasolt, azt célszerű gyeppe minősíteni. A beszántás az itt kialakult jelölő élőhelyeket - sík és dombvidéki kaszálórétek, mocsárrétek és magaskórósok – megszünteti.

3.2.1.6. CSERJÉSEK

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A gyepterületek felhagyása nyomán, spontán szukcesszióval kialakult cserjések élőhelyek között fajgazdag és degradált állományok is vannak. A cserjések esetében elsődleges cél a gyepterület cserjés megfelelő arányának, mozaikosságának megőrzése a kijelölés céljait figyelembe véve és biztosítva. A védett cserjefajok kíméletével a cserjések visszaszorítása a sztyepprétről, ugyanakkor fontos a cserjésekben fészkelő madárfajok életfeltételeinek is a biztosítása, ezért a természetes erdőszegélyek meghagyása.

A vadgazdálkodási létesítmények (sózó, szóró, vadetető) cserjésben történő elhelyezését a gyomosító, a vadak koncentrált túrása, taposása okozta károsító hatása miatt el kell kerülni.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás javaslatok

Kötelezően betartandó előírások

Mivel a cserjések gyepterület művelési ágú területeken alakulnak ki a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer megállapításáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szerinti előírásokat a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetéseknél is alkalmazni kell. A támogatás igénybevétele esetén kötelezően alkalmazandó a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” feltételrendszere.

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapít, melyeket be kell tartani.

(a) Kezelési egység kódja: KE-9

(b) Kezelési egység meghatározása: nedves és száraz területen kialakult cserjések

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett ÁNÉR élőhelyek: P2b: galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

(d) Kezelési javaslatok indoklása

A kökényes-galagonyás-borókás cserjések egyre nagyobb teret hódítanak el a gyepek élőhelyekből visszaszorításuk alapvető feladat. Az időbeni korlátozásra a cserjéseket előnyben részesítő énekesmadarak töviszúró gébics (*Lanius collurio*), karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*) fészkelési időszakára tekintettel van szükség. Számos madárfaj és lepkefaj a bokros szegélyeket előnyben részesíti, úgyhogy erdővel érintkező szegélyzónát hagyni kell.

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell.	
GY118	Élőhelyrekonstrukció.	A NPI által meghatározott területeken gyeppé alakítás.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.	
Kód	Erdőgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
E78	A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása.	Amennyiben a cserjésedés olyan mértékű, hogy már fásításnak számít.
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.	

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az értékes előrehaladott szukcesszionális állapotú, erősen cserjésedett gyepeken a cserjeirtás elvégzése után, folyamatos kaszálással a cserjéseket gyeppé kell alakítani a nyílt élőhelyek területi arányának megtartás érdekében.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Az egyes fejlesztési javaslatokat kezelési egységenként tárgyaltuk. Különös figyelmet kell fordítani a Keleméri Mohos-Tavak TT-re, ahol a fűzláp és nyírláp-állományokba is be kell avatkozni, ha a fás vegetáció terjedése a tőzegmohalápok lágyszárú vegetációjában kedvezőtlen változásokat indít el. Hasonlóan a vízvisszatartás érdekében a lag-zóna tisztítása is fontos feladat. A lagzóna-tisztítás praktikusán nyár végén végezhető, az esetleges fakivágásokat viszont télen, fagyott láptest mellett lehet végezni. A kivágott faanyagot minden esetben el kell távolítani a lápok területéről, illetve a környező erdőkből bedől fákat a lag-zónából is.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

A díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) (Varga 2006) fajmegőrzési tervében pedig a következők szerepelnek:

- A díszes tarkalepke állományának fennmaradásához a legalább középkorú ártéri keményfás, kőrises-tölgyes ligeterdők megőrzése szükséges, ahol a lepke számára fontos tisztások és szegélyek tartandók fenn. A lepke élőhelyein szálaló jellegű gazdálkodás (szálalás, szálalóvágás) alkalmazandó tarvágás helyett. Fontos az inváziós növények visszaszorítása, valamint a melioráció és a vízrendezés korlátozása az élőhelyeken.

A vöröshasú unka (*Bombina bombina*) állománymegőrzése érdekében az erdei vízfolyások és kisvízállások kímélete a fakitermelések, közelítési és faanyag-szállítási tevékenység során.

A díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*) állományának megőrzéséhez lassú folyású, vízinnövényezettel gazdagon benőtt vízfolyás-szakaszokat is szükséges fenntartani.

Minden jelentősebb épületlakó denevércolónia (hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*), csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*), kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*) esetében szükséges a szálláshelyek zavartalanságának biztosítása és a kedvező adottságok (pl. megfelelő méretű berepülőnyílások, héjazat) fenntartása. Szaporodási időszakban minden jelentősebb épületlakó denevércolónia esetében az épületek – elsősorban templomtornyok- díszkivilágításának mellőzése.

Fokozottan védett denevérfaj szaporodási helyének 100-300 m-es sugarú körzetében szaporodási időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.

A Petényi márna (*Barbus meridionalis*) állományok fennmaradása érdekében természetközeli állapotú, gyorsabb folyású vízfolyás-szakaszok fenntartása szükséges, amelyeken a hosszirányú átjárhatóság biztosított. Szintén szükséges a vízfolyások menti kísérő fás vegetáció fennmaradása, a kisvízi meder szélén is. Ahol ez hiányzik, ott őshonos fajokból (elsősorban fűzekből, mézgás égerből) álló ligetet szükséges hagyni felnőni, szükség esetén telepíteni. Haltelepítés csak indokolt esetben végezhető, s akkor is csak őshonos, a víztérre jellemző halfajok telepíthetők.

A vérű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) állományok fennmaradása érdekében a kaszálás időpontját a 269/2007. Korm. rendeletben foglalt előírások mellett június 15. előtt el kell végezni. Amennyiben a kaszálást ezen időpontig nem végzik el akkor a rendeletben foglalt 10%-ot a vérűves foltban szükséges meghagyni és ez a folt csak szeptember 15. után kaszálható le.

Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

Szükséges olyan refugiumok kialakítása, ahol kisebb-nagyobb foltokban a kaszálás hosszabb ideig tartó szüneteltetését kellene megoldani. A nedves gyepeken a mozaikosság fenntartása/kialakítása elsőrangú természetvédelmi törekvés kell, hogy legyen a faj fennmaradása érdekében.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

A területen 15 Natura 2000 élőhely monitoring mintaterület (6430, 6440, 6510, 7140, 7230, 91E0 jelölő élőhelyeken) Nemzeti Biodiverzitás Monitorozó Rendszer (NBmR) keretében felvet 2 db 5x5km-es négyzet (T5x5 073 és T5x5 100) is található itt, valamint az NBmR keretében kisméltóságok kutatása folyik bagolyköpet-elemzés alapján, illetve a denevérfajok felmérése is zajlik. Mindezek központi protokollok alapján kerülnek monitorozásra.

A díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

Varga (szerk: 2006) elkészítette a fajmegőrzési tervet, melynek fajra vonatkozó felmérési módszertanát Ábrahám (2008) átdolgozta. A díszes tarkalepke felmérése, állománybecslése 3 mintaterületen (Sajólad, Belegrád és Girincs) Ábrahám (2008) által kidolgozott protokoll szerint zajlott 2009-2012 között vonalmenti számlálással és jelölés-visszafogással. (Örvösy 2009, 2010, 2011, 2012)

Az Szuha-völgy területére is célszerű ez alapján a módszer alapján a felmérést elvégezni.

Az NBmR keretében egyelőre ezen a területen nem folyik mintavételezés

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Tekintettel a nagy tűzlepke tényleges, illetve potenciális élőhelyeinek jelentős kiterjedésére a térségben, indokolt egyrészt a az elmúlt években végzett kutatások alapján ismertté vált állományok további kutatása, mind a populációk egyedszámát, mind azok területi eloszlását illetően, valamint a többi olyan, potenciális élőhely felmérése, amelyekről a faj eddig még nem került elő. Javasoljuk, hogy a monitorozás minimálisan 3, optimálisan pedig 5 éves időintervallumot öleljen fel. A kutatásokat mind az első, mind pedig a második nemzedéken javasolt elvégezni.

A populációbecslés – időjárástól, rendelkezésre álló időtől és erőforrásoktól függően – történhet:

- 1.) Az ún. „triple catch” módszerrel (napi háromszori számlálás), melynek az a lényege, hogy a vizsgált területen a felmérés minden napján háromszor – délelőtt, délben, illetve délután – be kell járni egy előre meghatározott mintavételi utat, és a megfigyelt imágók száma mindhárom alkalommal rögzítésre kerül. A populáció mérete, valamint átlagos egyedszáma ezekből az adatokból, egy e célra kifejlesztett matematikai képlettel számolható ki.

- 2.) Transzekt menti számlálással, akár a teljes terület bejárása alapján (véleményem szerint ez a legcélravezetőbb, és egyben legpontosabb megoldás), vagy pedig az adott élőhely méretétől függően legalább 50 - 150 méter hosszú, a faj számára legoptimálisabb növényzetű gyepeket célzó útvonalon. A transzekt menti számlálás esetén indokolt rögzíteni a lepkék előfordulási adatainak GPS-koordinátáit (néhány esetet kivéve, például tömeges rajzás esetén, amikor az összes imágó pontos helyzetének meghatározása nyilvánvalóan lehetetlen), továbbá a transzekt kezdő-, és végpontjának (vagy akár a megtett út összes pontjának) koordinátáit is.

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

- 3.) Jelölés-visszafogás módszerével (alkalmas élőhely, továbbá jó időjárási körülmények esetén ez a módszer eredményezi a legpontosabb adatokat, különösen akkor, ha erre valamennyi mintavételi ponton, és a rajzási idő minden napján sor kerül).

- 4.) Hernyók számlálásával az élőhelyen előre kijelölt mintavételi kvadrátokban.

Vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)

- Indokolt az elmúlt években végzett kutatások alapján ismertté vált állományok további vizsgálata, mind a populációk egyedszámát, mind azok területi eloszlását illetően. Javasoljuk, hogy a lepkék monitorozása minimálisan 3, optimálisan pedig 5 éves időintervallumot öleljen fel.

- A populációbecslés – időjárástól, rendelkezésre álló időtől és erőforrásoktól függően – történhet:

- 1.) Az ún. „triple catch” módszerrel (napi háromszori számlálás), melynek az a lényege, hogy a vizsgált területen a felmérés minden napján háromszor – délelőtt, délben, illetve délután – be kell járni egy előre meghatározott mintavételi utat, és a megfigyelt imágók száma mindhárom alkalommal rögzítésre kerül. A populáció mérete, valamint átlagos egyedszáma ezekből az adatokból, egy e célra kifejlesztett matematikai képlettel számolható ki.

- 2.) Transzekt menti számlálással, akár a teljes terület bejárása alapján (véleményem szerint ez a legcélravezetőbb, és egyben legpontosabb megoldás), vagy pedig az adott élőhely méretétől függően legalább 50 - 150 méter hosszú, a faj számára legoptimálisabb növényzetű, őszi vérfű állományokat magukban foglaló gyepeket célzó útvonalon. A transzekt menti számlálás esetén indokolt rögzíteni a lepkék előfordulási adatainak GPS-koordinátáit (néhány esetet kivéve, például tömeges rajzás esetén, amikor az összes imágó pontos helyzetének meghatározása nyilvánvalóan lehetetlen), továbbá a transzekt kezdő-, és végpontjának (vagy akár a megtett út összes pontjának) koordinátáit is.

- 3.) Jelölés-visszafogás alapján. Alkalmas élőhely, továbbá jó időjárási körülmények esetén ez a módszer eredményezi a legpontosabb adatokat, különösen akkor, ha erre valamennyi mintavételi ponton, és a rajzási időszak minden napján sor kerül.

- 4.) Hernyók számlálásával az élőhelyen előre kijelölt mintavételi kvadrátokban. E módszer alkalmazása főként a kezdeti hernyóstádium során javasolt, amikor a lárvák még a őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) virágzatában táplálkoznak. A hernyófészkek megbontása viszont már súlyos természeti károkkal járna, így ez a megoldás nem támogatható.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Pontos elterjedése és állomány nagysága vizsgálandó, kutatandó.

A hernyófészkek keresése a leghatékonyabb módszer a faj elterjedésének megállapítására.

Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

A vizsgált területről Gömörszőlös, Kelemér és Zádorfalva között a műút melletti (Kelemérhez közeli) kékperjés lápréteket, magassásosokat (erősen nádasodnak) javaslom az országos monitorozó mintavételi helyek közé felvenni.

A **vöröshasú unka (*Bombina bombina*)** állomány monitorozását az NBmR protokoll szerint kell végezni, amelyet opcionálisan ki lehet egészíteni távolsági mintavétellel (*Distance method*).

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

3.2.5. Mellékletek

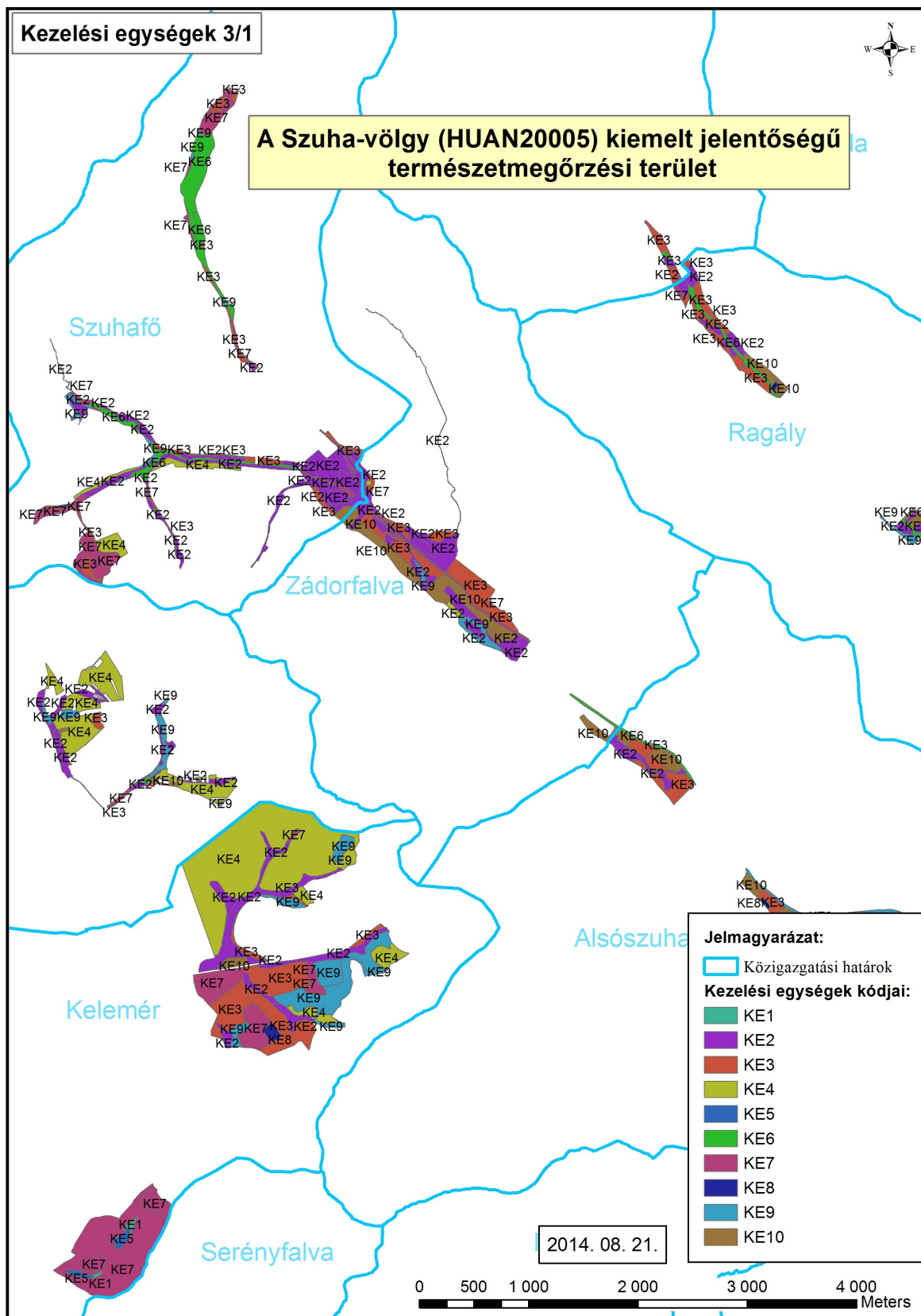
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

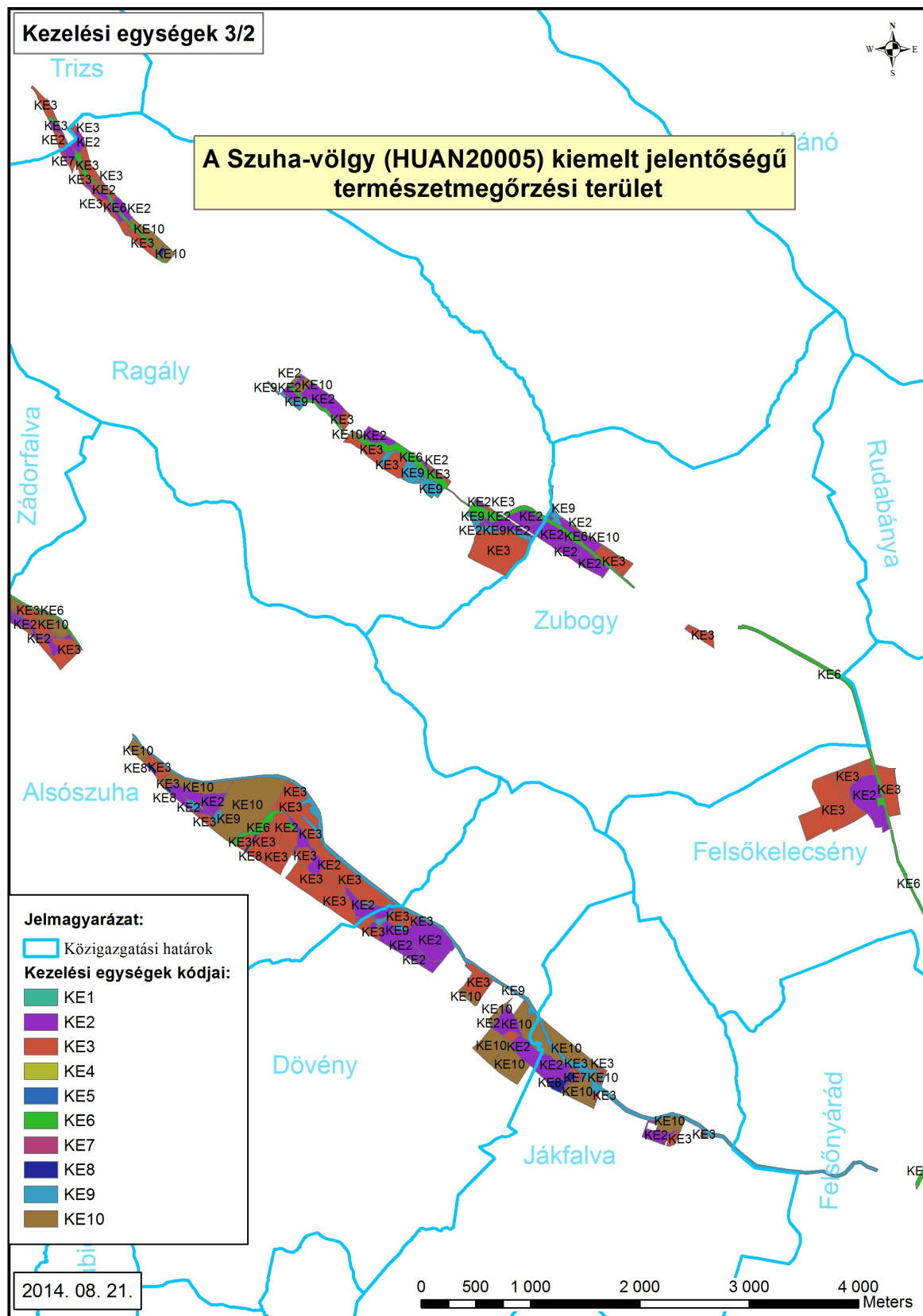
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

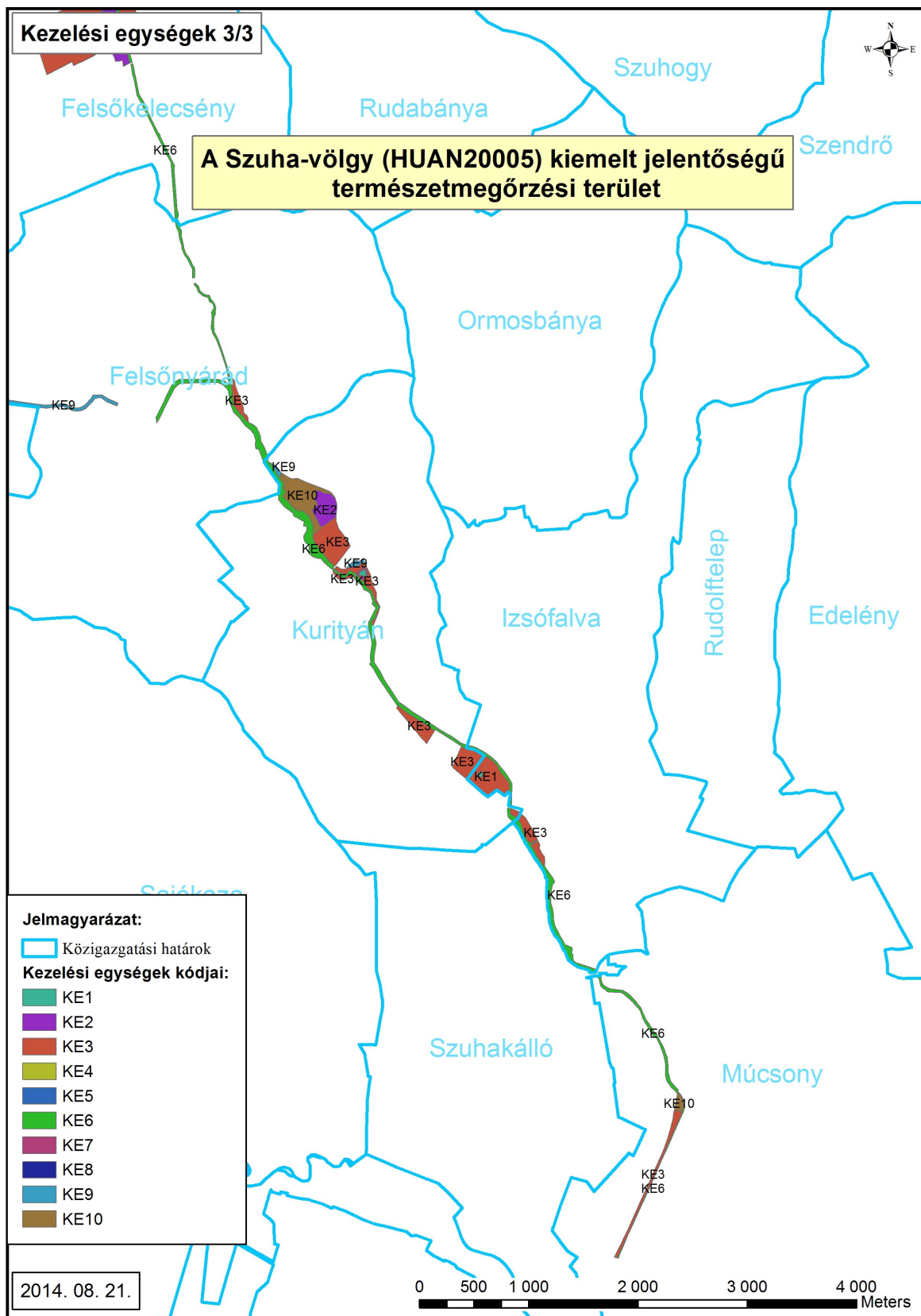
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Szuha-völgy (HUAN20005) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, illetve része az Aggteleki karszt különleges madárvédelmi területnek (HUAN10001) és a Putnoki-dombság különleges madárvédelmi területnek (HUAN10002) is, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A fent hivatkozott Natura 2000 területeken belül országos jelentőségű védett természeti területek vannak, melyek a Keleméri Mohos-tavak TT, 10 db ex lege védett lápterület ezért a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény is vonatkozik rá. A TT vonatkozásában a kihirdetett kezelési terv előírásait 57/2007. (X.18) KvVM rendelet is figyelembe kell venni.

Továbbá a terület teljes egészében része az országos ökológiai hálózatnak is egyben (ld. 1.6. fejezet).

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A területet jelenleg 74 MEPAR-blokk érinti. ÉTT besorolása Észak-Cserehát MTÉT besorolása A, B és C zóna. Kedvezőtlen adottságú (KAT 20) 34,65 ha terület.

Natura 2000 kifizetések a 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet által meghatározott feltételek betartása mellett kérhetők, ez kizárólag gyepterületek esetében van hatályban. A gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatást a 128/2007. (X.31) FVM rendelet szabályozza. Az ebben foglalt a feltételeknek a betartása nem csak a Natura 2000 területekre, hanem a SAPS támogatásokra is vonatkozik. A Natura 2000 gyepterületek esetében viszont ezen, valamint a 269/2007. (X.18.) és a 275/2004. (X.8.) Korm. rendeletben megfogalmazott földhasználati szabályokat abban az esetben is be kell tartani, ha a földhasználó nem igényel a területén támogatást.

A SAPS (Single Area Payment Scheme), azaz egységes területalapú támogatás hazánkban azokra a gyepterületekre és szántóterületekre igényelhető, melyek a MEPAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. A gazdálkodónak az összes bejelentett területét a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően kell művelnie és megfelelő környezeti állapotban kell tartania. Ezeknek a feltételeknek a teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, helyszíni bejárással ellenőrzi.

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

A területen az A zónában a gyepgazdálkodás élőhelyfejlesztési előírásokkal és a természetvédelmi gyeptelepítés, B és C zónában ezt kiegészíti a szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhelyfejlesztési előírásokkal támogathatók zonális célprogramban. Horizontális célprogramban extenzív gyepgazdálkodás célprogramra lehet, valamint ökológiai növénytermesztés és gyepgazdálkodás célprogramra, utóbbira csak akkor lehet pályázni, ha bejelentett biogazdálkodó.

Horizontális ültetvényes célprogramban a gyümölcsösök esetében ökológiai gyümölcs valamint hagyományos és integrált gyümölcstermesztésre van lehetőség pályázni. Ökológiára csak bejelentett biogazdálkodóként lehet pályázatot benyújtani.

Erdőkre (szektortól függetlenül) igénybe vehető támogatások:

A) 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól – A jogszabály alapján normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére:

- alaptámogatás: (a) erdőfelújítást megelőző terület-előkészítés, a károsodott faállomány letermelése, (b) első kivitelű erdősítés vagy pótlás, (3) törevágás vagy sarjzartatás
- kiegészítő támogatás: (a) bakhátak létesítése, (b) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése, (c) 15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése

B) 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről – A jogszabály alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására:

- erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás
- tarvágást követő szerkezetátalakítás: (a) fafajcserével, (b) fafajcserével, tuskózással, gyökérfésüléssel, (3) fafajcserével, fainjektálással vagy tuskókenéssel
- állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás

Erdőkre (a többségi állami tulajdonú területek kivételével) igénybe vehető támogatások:

C) 124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről – A jogszabály alapján normatív terület-, illetve térfogatalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi (természetvédelmi célokat is magába foglaló) célprogramokra:

- agresszíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok visszaszorítása
- szálaló erdőgazdálkodás bevezetése
- erdőállományok kézimunka-igényes ápolása
- őshonos erdőállományok tarvágásos felújításának visszaszorítása

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

- speciális erdei élőhelyek és természetes erdőfelújítás lehetőségének biztosítása:
(a) mikroélőhelyek kialakítása, fenntartása, (b) facsoportok visszahagyása a véghasználat során, (c) az erdőfelújítás sikerességét biztosító cserjeszabályozás
- véghasználat elhalasztása talaj- és élőhelyvédelem céljából
- közjóléti célú erdők fenntartása
- erdei tisztások kialakítása és fenntartása
- természetkímélő anyagmozgatási módszerek alkalmazása

Erdőkre (az önkormányzati és többségi állami tulajdonú területek kivételével) igénybe vehető támogatások:

D) 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól – A jogszabály alapján vissza nem térítendő kompenzációs támogatás vehető igénybe a Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezése céljából.

Erdőkre (magán- és önkormányzati tulajdonú területekre) igénybe vehető támogatások:

E) 25/2012. (III. 20.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal erdők állományneveléséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről – A jogszabály alapján vissza nem térítendő támogatás vehető igénybe a fiatal erdők gazdasági értékét növelő állománynevelési jellegű tevékenységek (befejezett erdősítés ápolás, tisztítás és törzsnyesés) végzésére.

3.3.1.1. Javasolt agrártámogatási rendszer

A felsoroltakhoz képest új támogatási jogcímre (részletes elővizsgálatok híján) nem tudunk javaslatot tenni, a vizsgálati terület erdein belül mutatkozó magas állami tulajdoni hányad miatt azonban valamilyen módon szükségesnek tartanánk a fenti szempontok/jogcímek állami szektorra való kiterjesztését is. Mivel az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) közvetlenül nem támogathatók az állami tulajdonú területek, itt szóba jöhetnek esetleg az állami erdőgazdálkodás rendszerén belül elkészítendő belső szabályozások és utasítások (hozzájuk rendeltet pedig belső pénzeszköz-elkülönítések), illetve a plusz források bevonását jelentő, az ismertetett (vagy azokhoz hasonló) jogcímek szerinti, természetvédelmi célokat is szolgáló tevékenységek megvalósítását segítő pályázatok. A nem állami tulajdonú területek esetében elemzésnek szükséges továbbá alávetni a jelenlegi támogatás-igénylések és támogatottság mértékét, a futó programok megfelelőségét, hogy a működő támogatási programok hatékonyságáról reális helyzetképet kapjunk.

Gyepterületek esetében a gyepgazdálkodás élőhelyfejlesztési előírásokkal és a természetvédelmi gyeptelepítés célprogramba javasoljuk az inváziós növény irtását és a cserjésedés visszaszorítását is beépíteni.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Javasoljuk az osztatlan közös tulajdonú földek, megosztásának rendezését, mivel a földhasználóként való bejelentkezés, - mint támogatások igénylésének alapja - adminisztratíván nehezített amióta az összes tulajdonos hozzájárulása szükséges, így sok terület kezeletlenül marad.

Javasoljuk orvosolni a Natura 2000 támogatások helyrajzi számhoz és nem MEPAR-blokkhoz való kötését. Jelenleg a MEPAR-blokk egy hrsz-nél nagyobb mesterségesen megállapított egység, melyen belül, ha 1 hrsz is Natura 2000 területen fekszik az egész blokkra felvehető a Natura 2000 támogatás (akkor is, ha nem minden hrsz kihirdetett Natura 2000 terület!!). A jogszabályok előírásai viszont csak a Natura 2000 területekre érvényesek, így az ellenőrzés is csak arra terjedhet ki.

Javasoljuk a Natura 2000 jogszabályokban a gyepek fogalmának konkretizálását és következetes alkalmazását. A kijelölés szempontjai csak úgy érvényesíthetők maradéktalanul, ha természetben gyepek területeket nem szántanak be engedély nélkül és az át nem minősített szántó művelési ágú, de természetben gyepek területek beszántását Natura 2000 területen a földhivatal (természetvédelmi indokolt esetben!) nem szankcionálja. Ezen probléma jogszabályi rendezése mindenképp megoldásra vár.

3.3.2. Pályázatok

Jelenleg megvalósítás alatt álló, részben a területet is érintő projekt: **Természetvédelmi területkezelés a védett természeti értékű gyepek megőrzése érdekében (azonosító KEOP-320/11-2012-0027)**. Az igazgatóság saját vagyonkezelésű területein természetvédelmi célú gyepekkezelésekhez (kaszálás/területhelyreállítás) szükséges gépparkjának fejlesztése.

A projekt megvalósításának kezdete: 2013. 02. 12. (a Támogatási Szerződés hatályába lépésének napja)

A projekt fizikai megvalósításának vége: 2014. 02. 08.

A projekt költsége (100 %-os támogatási intenzitás): 249.992.328 Ft

A beszerzésre kerülő gépparkkal a nemzeti park saját vagyonkezelésű gyepein tud természetvédelmi célú területkezelés végezni, mely a 6440 folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjeinek és a 6510 sík- és dombvidéki kaszálóréteknek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) érintett Natura 2000 területen lévő állományainak egy részét is magában foglalja.

A Sajó vizes élőhelyeinek és mellékvízfolyásainak természetvédelmi célú felmérése: HUSK/1101/221/0063

A projekt elsődleges motivációja a Natura 2000 élőhelyhálózat, a Víz Keretirányelv, valamint a Kárpátok védelméről és fenntartható fejlesztéséről szóló keretegyezmény céljainak segítése. A projekt eredményeinek kiterjesztését egyrészt a kutatási adatokat hasznosító, később elkészülő természetvédelmi alapidokumentumok, másrészt a lakosság szemléletformálása jelenti. A projekt számos, a vízgyűjtőgazdálkodási tervezés peremfeltételeit és kimenetét meghatározó információt állít elő a projektterület víztestjeinek állapotáról, a terhelések helyéről, jellegéről, hatásáról. Az információk közvetlenül felhasználásra kerülhetnek a vízgyűjtőgazdálkodási tervek megvalósítása során annak érdekében,

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

hogy a VGT-ben meghatározott intézkedések ténylegesen költséghatékonyan javítsák a felszíni víztestek ökológiai állapotát, miközben elősegítik a vízkészlettel történő fenntartható gazdálkodást. A projekt a Szuhát, mint vízgyűjtő-területet/mellékvízfolyás érinti. Hozzájárul Magyarország, az Európai Közösség természeti értékeinek megőrzése érdekében vállalt, az élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelvek jelentéstételi kötelezettségeinek szakmailag megalapozott teljesítéséhez.

A projekt megvalósításának kezdete: 2012. 09. 01.

A projekt megvalósításának vége: 2014. 08. 31.

A támogatás összege: A Projekt várható teljes költsége 605 102 €, amiből 509 441 € a Partner (ANPI) által elvégzendő feladat várható költsége.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

2013 februárjában összegyűjtöttük a területen érintett célcsoportok többségének elérhetőségeit, mely a tervezési folyamat során még újabb érintettekkel bővült.

2013 márciusától megkezdtük a fontosabb célcsoportok, kulcsérintettek megkeresését. E-mailen vagy postai úton tájékoztató levelet küldtünk ki 36 érintett számára, melyben tájékoztattuk őket a fenntartási tervek tervezési folyamatáról, céljáról, kommunikációjáról, a tervezett fórumokról, információs anyagokról. Tájékoztattuk őket arról is, hogy milyen módon nyílik lehetőségük észrevételeket és javaslatokat tenni (önkormányzati kifüggesztés, fórumok, levélben vagy e-mailen megküldött észrevételek), kértük együttműködésüket az egyeztetési folyamatban. A tájékoztató levéllel együtt egy kérdőívet is eljuttattunk hozzájuk, melyben – célcsoportonként eltérő tartalommal – a Natura 2000 hálózattal és az adott területtel kapcsolatos tájékozottságukról, ahhoz való viszonyulásukról, problémáikról, elvárásaikról, javaslataikról kérdeztük őket. Az időközben felmerülő újabb kulcsérintettek számára ugyancsak megküldtük a tájékoztató levelet és kérdőívet, így az előzetes tájékoztatás és kérdőívezés folyamata 2013 júliusáig zajlott. A megkeresett 36 érintett közül 11 válaszolt (levélben, e-mailen, telefonon vagy személyesen) a kérdőívben feltett kérdésekre.

2013. május-június hónapban telefonon kapcsolatba léptünk 14 önkormányzattal, ily módon is tájékoztatva őket a fenntartási tervek készítésének kommunikációs folyamatáról. Együttműködésüket, illetve a fórumok szervezésével és a helyben alkalmazható tájékoztatással kapcsolatban segítségüket is kértük.

2013. április 10-én személyesen is felkerestük a Putnoki Körzeti Falugazdász Irodát, ahol putnoki és ózdi falugazdászokkal találkoztunk. Interjút készítettünk velük, ismertettük a fenntartási tervek tervezési folyamatát, a kommunikációs lehetőségeket, illetve az együttműködésüket kértük. A falugazdászok beszámoltak a Natura 2000 területeken gazdálkodók problémáiról, ezen túlmenően javaslatokat is tettek, amelyekkel szerintük a problémák kiküszöbölhetőek lennének, és javulna a program megítélése.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

2013 júniusában telefonon is megkerestük az edelényi falugazdász irodát és interjút készítettünk velük. Emellett együttműködésüket kértük, illetve tájékoztattuk őket a fenntartási tervek készítésének folyamatáról, kommunikációjáról.

A célcsoportok összegyűjtésekor nem kevés nehézséget okozott a Natura 2000 területen érintett földrészletek tulajdonosai nevének, elérhetőségének beszerzése. A falugazdászok – elmondásuk szerint – nem rendelkeznek adatbázissal a Natura 2000 területeken gazdálkodó összes gazdáról, ezért a tulajdonosokról csak az egyes helyrajzi számok földtulajdoni lapjai alapján szerezhettünk be adatokat.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság honlapján (<http://anp.nemzetipark.gov.hu>) 2013. február 5-én hírt tettünk közzé arról, hogy 14 másik Natura 2000 területtel együtt elkezdődött a terület fenntartási terveinek elkészítése. Tájékoztatást adtunk arról is, hogy a felmérési és kommunikációs folyamat hogyan zajlik, valamint az egyes területeken milyen jelölő értékek találhatók (http://anp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=news_7_1954). 2013. május 21-én a honlap „Egyéb védelmi kategóriák” menüpontjában kialakított „Natura 2000” menüpont alá (<http://anp.nemzetipark.gov.hu/natura2000>) felkerült a Natura 2000 hálózatról egy rövid, általános tájékoztató, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén belüli Natura 2000 hálózatot bemutató térkép, az érintett helyrajzi számokat tartalmazó rendelet, a kapcsolódó jogszabályok és a gazdálkodók számára további hasznos információk (kaszálással kapcsolatos ügyintézés rendje, bejelentőlap).

2013 júniusában elkészült a tájékoztató leporelló, mely tartalmazza a területen várható korlátozásokat és azok szakmai indokait, valamint a természetvédelmi kezelő elérhetőségét.

2014 júniusában felkerült a honlapra a fenntartási terv tervezete, a tájékoztató leporelló, valamint a falu-, gazdafórumok és terepbejárások meghívója (<http://anp.nemzetipark.gov.hu/huan20005-szuha-volgy>).

2014. július 15-én Alsósuzhán és Kurtyánban a megalapozó dokumentáción alapuló egyeztetési anyag elkészülése után egyeztető fórumokat és terepbejárásokat szerveztünk, melyre meghívtuk az érintett célcsoportokat. A fórumok időpontját 30 nappal a megrendezést megelőzően a legfőbb érintettek számára postai vagy elektronikus úton megküldtük. Ehhez mellékeljük a terv egyeztetési változatát. Ugyanekkor megkértük az érintett település önkormányzatát a tervezet megtekintésére és véleményezésére vonatkozó hirdetmény kifüggesztésére. A kifüggesztés időtartamát az önkormányzat pecsétjével igazolta.

A fórumokon elhangzottakat folyamatosan dokumentáltuk és a javaslatokat a terv végleges változatába beépítettük.

A területre vonatkozó intézkedéseket és korlátozásokat, illetve elérhetőségeket tartalmazó leporellót a helyi lakosság, iskolák, civil szervezetek, gazdálkodók körében terjesztjük, de pdf. formátumban a projekt honlapján is letölthető.

Alkalmazott kommunikációs eszköz	Szám	Időpont
érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	36 érintett 42 érintett	2013. március–július 2014. június
honlap	3 megjelenés	2013.02.05. 2013.05.21.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

		2014. június
nyomtatott ismertető	1 féle	2013. június
önkormányzati közzététel	15	2014. június-július
terepbejárás	2 alkalom 15 fő	2014. július 15.
falufórum	2 alkalom 15 fő	2014. július 15.
gazdafórum	2 alkalom 15 fő	2014. július 15.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Előzetes kommunikáció során levélben vagy e-mailen megkeresett érintettek

- 8 földtulajdonos
- Északerdő Zrt.
- Szuhafői Erdőművelő Ebt.
- Gömöri Vad Tanulmányi Vadásztársaság
- Putnoki Kossuth Vadásztársaság
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Gömör-Tornai Helyi Csoport
- Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány
- Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány Gömöri Információs Központ
- [ÍRMAG](#) Természetvédelmi Egyesület
- Alsószuha Önkormányzata
- Dövény Önkormányzata
- Felsőkelecsény Önkormányzata
- Felsőnyárad Önkormányzata
- Gömörszőlős Önkormányzata
- Izsófalva Önkormányzata
- Jákfalva Önkormányzata
- Kelemér Önkormányzata
- Kurityán Önkormányzata
- Múcsony Önkormányzata
- Ragály Önkormányzata
- Szuhafő Önkormányzata
- Trizs Önkormányzata
- Zádorfalva Önkormányzata
- Zubogy Önkormányzata
- Miskolci Bányakapitányság
- Bódvavölgyi Vízgazdálkodási Társulat
- Edelényi Területi Falugazdász Iroda

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

- Putnoki Területi Falugazdász Iroda
- Agrárium Kht.

A területen érintett összes célcsoport

a) gazdálkodók

Szuhafoői Erdőművelő Ebt.
F & B Kft.
2 magán erdőgazdálkodó
Északerdő Zrt. Sajóvölgyi Erdészeti Igazgatóság
Hab-Farm Bt.
Kelemér-Hegyeshegy Ebt.
Galgóc Vadásztársaság
Sajókazai Sólyom Vadásztársaság
Gömöri Vad Tanulmányi Vadásztársaság
Alsó-Gömöri Nagyvas Vadásztársaság
Putnoki Kossuth Vadásztársaság
651810 sz. Vadásztársaság
Szuhavölgye Tsz.
ÚJ ÉLET Mgtsz.

b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyonkezelői
Földtulajdoni lapok alapján tulajdonosok

c) helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Gömör-Tornai Helyi Csoport
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány Gömöri Információs Központ
„Felsőkelecsény községért” Alapítvány
„Az életért Műhely” Kulturális és Értéktörő Közhasznú Egyesület
ÍRMAG Természetvédelmi Egyesület
Észak Borsodi Bányavidék Bűnmegelőzési és Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület
Hunyadi János Bányász Kulturális Közhasznú Alapítvány
Mucsony Jövőjéért Egyesület
Ragály Községért Alapítvány
Gömöri Környezet és Tájfejlesztő Egyesület

d) Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei és települési önkormányzatok

Alsószuha Önkormányzata
Dövény Önkormányzata
Felsőkelecsény Önkormányzata
Felsőnyárad Önkormányzata
Gömörszőlős Önkormányzata
Izsófalva Önkormányzata
Jákfalva Önkormányzata

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Kelemér Önkormányzata

Kurtyán Önkormányzata

Múcsony Önkormányzata

Ragály Önkormányzata

Szuhafő Önkormányzata

Trizs Önkormányzata

Zádorfalva Önkormányzata

Zubogy Önkormányzata

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság Vadászati és Halászati Osztály

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság

Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal

Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság

B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitányság

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatala

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatala Edelényi Járási Hivatal Edelényi Járási Földhivatal

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatala Ózdi Járási Hivatal Ózdi Járási Földhivatal

Ózdi Hivatásos Tűzoltóság

Kazincbarcikai Hivatásos Tűzoltóság

Szendrőlői Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész

Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-magyarországi Kirendeltsége

Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság

B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala

Miskolci Bányakapitányság

e) bányászati jogosultságok jogosítóival, valamint ezek gazdasági érdek-képviselői szervek.

Miskolci Bányakapitányság

[Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft.](#)

Ormosszén Kft.

Magyar Bányászati és Földtani Hivatal

Szuha 2000 Mérnöki, Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

f) egyéb területhasználók

Bódvavölgyi Vízgazdálkodási Társulat

g) gazdálkodói szakmai szövetségek

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Szuhavölgyi Bányászlakta Települések Szövetsége

B.-A.-Z. Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

h) agrár szaktanácsadók

5 agrár szaktanácsadó

i) falugazdászok

Edelényi Területi Falugazdász Iroda

Putnoki Területi Falugazdász Iroda

j) iskolák

Nyárády András Általános Iskola

Izsó Miklós Tagiskola

Kossuth Lajos Általános Iskola

Kalász László Általános Művelődési Központ

Balassi Bálint Általános Iskola és Óvoda

Petőfi Sándor Tagiskola

Balassi Bálint Általános Iskola és Óvoda Tagintézménye

Általános Iskola Jákfalva

Serényi László Általános Iskola Soldos Emília Tagiskolája

k) agrárszakmai és érdekképviselői szervezet

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Mezőgazdasági Érdekvédelmi Szövetség

Agrárium Kht.

l) helyi leader egyesület

Borsod-Torna-Gömör Egyesület

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Az előzetes kommunikáció folyamán felvettük a kapcsolatot több hatósággal, a fenntartási tervek készítéséhez szükséges adatok megkérése ügyében.

2013 áprilisában megkerestük a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságának Vadászati Osztályát, és kikértük a fenntartási tervek készítéséhez szükséges vadászati adatokat.

Ugyancsak 2013 áprilisában a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságától megkértük a területen érintett erdőgazdálkodók elérhetőségét.

2014 júniusában meghívtuk az érintett hatóságokat a fórumokra és a terepbejárásokra, valamint elküldtük részükre a terv tervezetét, és kértük, hogy véleményezzék azt. A megkeresett 21 hatóság közül 12 jelzett vissza.

Beépítésre kerültek az B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság kezelési egységekre tett javítási javaslatai és észrevételei a 3.2. fejezetbe, é B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatala termőföldre vonatkozó javaslata a 3.2. fejezetbe, B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Állami Főépítész településrendezési eszközökre és épített környezetre vonatkozó észrevételei az 1.1.6. és a 3.2, valamint a II. 1.3. fejezetbe, Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság jogszabályi hivatkozásai és árvízvédelmi észrevételei a 3.2. és a II. 1.3. fejezetekbe, B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság észrevételei a 3.2. fejezetbe, Miskolci Bányakapitányság bányatelkekre vonatkozó információi az II. 1.3. fejezetbe. Mivel az Északerdő Zrt. írásban tett teljes tervre vonatkozó általános kifogása mellé nem adott részletes javaslat-listát azt beépíteni nem tudtuk

Nem tett kifogást a tervezetben foglaltakkal kapcsolatban az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség, B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-magyarországi Kirendeltsége.

Illetékesség hiányában nem tett észrevételt a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság.